

LISTY UNIVERZITY OBRANY

LISTOPAD 2009

Univerzita obrany se na veletrhu Gaudeamus prezentovala úspěšně

Letošního ročníku Evropského veletrhu pomaturitního a celoživotního vzdělávání Gaudeamus, který probíhal od 20. do 23. října 2009 na brněnském výstavišti, se zúčastnilo 208 vystavovatelů. Z tohoto počtu bylo zde zastoupeno 163 univerzit, vysokých škol nebo samostatných fakult, mezi nimiž nechyběla také Univerzita obrany. O její expozici i doprovodný program byl velký zájem.

Navíc si Univerzita obrany v soutěži o nejlepší expozici vysloužila krásné druhé místo. Hodnotící komise byla složena ze studentů, kteří kromě designu hodnotili úroveň prezentace, srozumitelnost informací a zájem návštěvníků. Soutěž proběhla v letošním roce poprvé a svoji expozici do ní přihlásilo 22 škol. Výsledky soutěže byly vyhlášené na společenském večeru veletrhu, který se konal 21. října 2009 v prostorách Centra VUT v Brně.

Nejčastější dotazy z řad středoškoláků a jejich rodičů se týkaly přijímacího řízení, potřebné fyzické kondice či úrovně jazykové vybavenosti. Zájem byl také o informace o vojenském výcviku nebo o studiu atraktivních oborů, jako je například letový provoz. „Rád bych se stal pilotem a zajímá mě, jaké bych měl na vaší univerzitě šance,“ ptal se například student Richard Bráblík z brněnského Sportovního gymnázia Ludvíka Daňka.

Živo bylo především v části prostoru pavilonu V, kde v rámci doprovodného programu „Věda pro život“ probíhaly zajímavé ukázky z aktivit Univerzity obrany. Dobrovolníci z řad návštěvníků zde mohli absolvovat test ke zjištění fyzické vytrvalosti, který ukazuje obecné dispozice a genetické předpoklady pro vytrvalostní činnosti. Po počátečním ostychu, vyvolaném obavou z nepříznivých výsledků testu, se mnozí nakonec svou kondicí odhodlali prověřit.

Další možnosti nabízel měřicí bioimpedanční přístroj, určený k analýze tělesného složení. Pomocí něho mohli zájemci zvážit svou hmotnost, změřit tělesný tuk i aktivní tělesnou hmotu a zjistit zdravé rozmezí hodnot.

Snad největší zájem byl o trenažér pro piloty, na kterém se trénuje odolnost organismu proti kinetóze. Bylo zajímavé, že nejvíce odhodlání projevila děvčata.

Respekt i obdiv budily akční ukázky boje zblízka MUSADO MCS a taktického výcviku skupiny COMMANDOS, které předváděli studenti Univerzity obrany, za což sklidili potlesk přihlížejících návštěvníků.

Součástí programu na letošním 16. ročníku veletrhu Gaudeamus byly i přednášky jednotlivých škol pro zájemce o studium. Své možnosti studia ve středu 21. října a ve čtvrtek 22. října 2009 prezentovala také Univerzita obrany. Představitelé jejích jednotlivých fakult přiblížili přítomným aktuální studijní obory a podmínky studia. O tom, že o informace tohoto druhu byl zájem, svědčil přeplněný přednáškový sál.

Text a foto: Mgr. Zdeňka Dubová

LISTY UNIVERZITY OBRANY

Měsíčník Univerzity obrany

Ročník 6 / číslo 3
akademický rok 2009/2010

Vydavatel
Univerzita obrany
Kounicova 65, 662 10 Brno
IČ: 60162694
www.unob.cz

Redakce
Oddělení vnějších vztahů UO
Kounicova 65, 662 10 Brno
Telefon: 973 443 203
Fax: 973 442 160
E-mail: listy@unob.cz

Vedoucí redaktor
Mgr. Zdeňka Dubová
zdenka.dubova@unob.cz

Redakční rada
předseda
pplk. RNDr. Antonín Müller, CSc.
místopředseda
Dr. Miloš Dyčka, CSc.

Grafická úprava a zlom
Marek Sobola
Vydavatelské oddělení UO

Tisková příprava a tisk
MO ČR – PIC
(Prezentační a informační
centrum, Rooseveltova 23,
161 05 Praha 6)

V jednotkách ozbrojených sil
rozsířuje PIC MO a UO

Evidenční číslo
MK ČR E 15403

Uzávěrka čísla: 16. 11. 2009
Číslo 3 vyšlo: 26. 11. 2009

Z OBSAHU

Vojáci přísahali věrnost
České republice

3

Palubní střelci jsou
nyní připraveni

15

Spolupráce s Vojenskou
akademií v Bělehradě

4

Podzimní víkend
ve slunné Budapešti

16

Představujeme vám
nového děkana FVZ

6-7

Odkaz 17. listopadu
je stále aktuální

20

EDITORIAL

Jsou mu dva měsíce a trochu zlobí

Dne 1. 9. 2009 vstoupil v platnost nový Studijní a zkušební řád UO, vztahující se na všechny studenty školy. Na dušičky mu tedy byly dva měsíce. Je to tedy ještě miminko, stejně však jako ono, dokáže nás někdy pěkně pozlobit. Ale ruku na srdce, nemůže za to ani tak on, ale ti, kteří si jej pořádně nepřečetli.

A měli na to vskutku dost času – byl schválen Akademickým senátem UO prakticky rok před jeho účinností a zaregistrován MO na sklonku minulého roku. Tedy plné tři čtvrtiny roku bylo zřejmé, že určité věci budou jinak – některé budou měkčí, jinde se naopak přitvrdí, ale bylo jisté, že to tak bude.

Přesný výklad měly přinést až prováděcí směrnice děkanů fakult. Ty ale nemohly změnit např. fakt, že nepřekročitelná hranice pro studium dle individuálního studijního plánu (což je např. případ všech doktorandů), je osm týdnů po zahájení nového akademického roku nebo fakt, že studovat lze pouze obor, na který byl student přijat a že přestup z jednoho oboru

na jiný možný není.

Některé věci jsou řešeny jinak – například zápis volitelných předmětů si může student odložit a vytvořit si tak podmínky např. pro účast v programu Erasmus, ze kterého pak nutně nebude muset přivést počet kreditů adekvátní strávené době v zahraničí a bude to moci „dohnat“ v následujících semestrech studia.

Rovněž tak je značně odlišně řešen konec zimního semestru – podstatně se zvýšila odpovědnost studenta za to, které povinnosti splní v zimním semestru a které bude plnit až v letním, přičemž si musí ale hlídat počet kreditů, které získal.

Trochu rozpačitý začátek zimního semestru s novým zkušebním řádem máme za sebou. Konec semestru tu bude co nevidět. Přečtěte si důkladně znění studijního a zkušebního řádu, ať vás jeho formulace nezaskočí nepřipravené na konci semestru. To by také mohlo být totiž pozdě.

Text: pplk. RNDr. Antonín Müller, CSc.,
náčelník studijního oddělení UO

Den válečných veteránů na Univerzitě obrany

Ve středu 11. listopadu 2009 se v dopoledních hodinách uskutečnilo pietní shromáždění u příležitosti celosvětového „Dne válečných veteránů“ u památníku padlých na Ústředním hřbitově v Brně. Pozvání velitele posádky Brno a zástupce rektora UO plk. gšt. Josefa Trojana k účasti na tomto aktu přijali zástupci Jihomoravského kraje a Magistrátu města Brna, představitelé městských částí, velitelé útvarů a zařízení posádky Brno a řada dalších hostů.

Velitel brněnské posádky plk. gšt. Trojan ve slavnostním projevu zdůraznil historické souvislosti přijetí 11. listopadu jako mezinárodního „Dne veteránů“. Ve svém projevu mj. řekl: „Spontánní hnutí související s výstavbou památníků válečným obětem má v naší zemi počátek již v polovině dvacátých let minulého století a bylo rozvíjeno až do konce let čtyřicátých.

V meziválečném období se na pietních aktech výrazně podílela také armáda, a to prostřednictvím duchovní služby, která měla péči o válečné hroby a památníky takřkajíc v popisu své práce.“

Zástupce kanceláře hejtmana Jihomoravského kraje Ing. Radek Šedivý a předseda oblastní jednoty Československé obce legionářské – sdružení veteránů ČR pplk. v zál. Ing. Jaroslav Jarolím zmínili skutečnost, že právě v dnešní době je nezbytné připomínat si nesamozřejmost našeho mírového života a mravní odkaz těch ob-

čanů naší země, kteří v nejtěžších dobách dokázali naplnit slova vojenské přísahy do posledního písmene.

Hmotné atributy „Dne veteránů“, který se ve světě slavil poprvé v roce 1919, symbolizují především pomníky padlých vojáků. Tyto pomníky existují, popř. se nově zřizují, ve většině měst a vesnic. V rámci kultivace historického vědomí české veřejnosti je ovšem třeba vyvarovat se účelové selekce, které jsme byli v masivním měřítku svědky např. v období před rokem 1989. Ani v současnosti není možné dělit hrdiny bojů za svobodu naší vlasti na „správné“ a „podezřelé“, privilegiovat vojáky jedné fronty na úkor bojovníků fronty jiné. Není možné nahrazovat křivdy z minulosti novými krajnostmi a zjednodušujícími odsudky.

Slavnostní akt na ústředním hřbitově byl zakončen položením věnců a kytic zúčastněných delegací k pomníku padlých hrdinů a tóny české státní hymny. Vzpomínkové akce na počest „Dne válečných veteránů“ proběhly i na dalších místech posádky Brno.

Na půdě Univerzity obrany pokračovaly oslavy Dne veteránů v Síni tradic, kde se odpoledne setkali zástupci partnerských sdružení s vedoucími představiteli školy. Diskutovalo se o současné spolupráci i o jejich možnostech v blízké budoucnosti.

Poté následovalo slavnostní shromáždění v aule Univerzity obrany. Přítomni byli zástupce rektora UO a velitel posádky Brno plk. gšt. Ing. Josef Trojan, prorektor pro

vnější vztahy plk. Ing. Jaroslav Průcha, děkan Fakulty ekonomiky a managementu plk. Ing. Miroslav Šuhaj, Ph.D., proděkan Fakulty vojenských technologií plk. doc. Ing. Miloš Andrlé, CSc., zástupci partnerských sdružení a příslušníci školy.

Plukovník Josef Trojan připomněl, že význam tohoto dne bychom měli spatřovat „v uvědomění si nadčasového propojení mezi posláním ozbrojených sil demokratického státu v minulosti a úkoly, před nimiž stojí Armáda České republiky v současné době. Bez květnatých slov a velkých gest je potřeba vnímat naše dnešní povinnosti a vzdát úctu těm, kteří dostali slovy přísahy československého a českého vojáka až do krajnosti.“

Kapitán Ing. Roman Hanzlík, který vystoupil na závěr shromáždění upozornil, že Den válečných veteránů je také dnem, kdy je důležité připomínat si a uctít nejenom oběti všech válečných konfliktů, ale také projevit uznání všem příslušníkům Armády České republiky, kteří prošli po roce 1990 zahraničními misemi.

**Text: Dr. Miloš Dyčka, Mgr. Zdeňka Dubová
Foto: Mgr. Zdeňka Dubová**

Budou věrní České republice

V úterý 27. října 2009 se v brněnských kasárnách v ulici Šumavská odehrála slavnostní vojenská přísaha nových studentů Univerzity obrany a Vojenského oboru Fakulty tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy. Vojenská přísaha nových profesionálních vojáků Armády České republiky se stala již tradiční součástí oslav státního svátku Dne vzniku samostatného československého státu. Slavnostní slib složilo 313 nových podpraporčků české armády.

Kromě vedení Univerzity obrany přísaze přihlíželi také náměstek ministra obrany František Padělek, zástupce náčelníka Generálního štábu - ředitel Společného operačního centra MO generálmajor Jiří Halaška, ředitel odboru vojenského zdravotnictví MO - náčelník Vojenské zdravotnické služby brigádní generál Pavel Zbořil, zástupce velitele Sil podpory brigádní generál Radoslav Rotrekl, náčelník vojenského oboru Fakulty tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy plukovník Lubomír Přívětivý a další. Mezi čestnými hosty nechyběli velitelé útvarů brněnské posádky, zástupci partnerských sdružení a rodinní příslušníci studentů.

Po přehlídce nastoupených jednotek a přivítání hostů rektor-velitel UO brigádní generál v záloze Rudolf Urban přítomným vysvětlil význam vojenské přísahy. Ve svém projevu uvedl: „Vojenská přísaha je rozhodujícím závazkem, který na sebe dobrovolně berete. Její složení je i veřejným vyjádřením vašeho odhodlání sloužit své zemi. Znamená ztotožnění a sepětí vojáka se zájmy a osudy národa, armády a útvaru, s osobností svého velitele, ale i s ostatními příslušníky jednotky.“

Dále pak rektor Univerzity obrany připomněl, že složení vojenské přísahy je prvním krokem v kariéře vojáka, na kterou budou navazovat kroky další, spojené již s konkrétní mírou odpovědnosti, širšími pravomocemi a s náročnějšími povinnostmi. „Na Univerzitě obrany budou těmi povinnostmi zejména povinnosti studijní. Uvědomte si, že v průběhu celé služební kariéry nebudete před zadanými úkoly nikdy stát sami. Vedle vašich rodičů a blízkých, to budou především vaši nadřízení a kamarádi z řad příslušníků jednotky, o které se budete zcela logicky opírat a hledat u nich radu a pomoc,“ řekl Rudolf Urban. Vojákům dále popřál, aby jejich služba probíhala úspěšně a byla zdrojem uspokojení a hrdosti pro všechny občany České republiky.

Poté následoval slavnostní akt přísahy před bojovým praporem Univerzity obrany. Jako výraz ztvárnění slibu vojáků po přečtení

textu vojenské přísahy zaznělo sborově: „Tak přísahám!“ Po gratulaci rektora UO vojákům, vystoupil náměstek ministra obrany František Padělek, který vojákům popřál slovy: „Přeji vám, abyste se brzy stali dokonalými vojenskými profesionály a aby tradiční vojenské hodnoty, jako jsou čest, odvaha, věrnost a obětavost nežily pouze v podobě historické vzpomínky, ale staly se přirozenou součástí vaší každodenní služby.“

Se zdravíci dále vystoupili zástupce náčelníka Generálního štábu - ředitel Společného operačního centra MO generálmajor Jiří Halaška a předsedkyně Konfederace politických vězňů Naděžda Kavalírová.

Ceremoniál vojenské přísahy byl ukončen pochodem nastoupených jednotek. Slavnostní atmosféra byla umocněna průletem dvou leteckých formací. Jako první se nad kasárnami vznesy vrtulníky Mi-35 z letecké základny Přerov, pak stíhací letouny JAS-39 Gripen z letecké základny Čáslav.

Text a foto: Mgr. Zdeňka Dubová

Spolupráce s Vojenskou akademií v Bělehradě

Tato organizace vznikla 1. ledna 1995 transformací Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě – KBSE (známou pod názvem Helsinská konference). V souvislosti s kolapsem komunistických režimů ve státech východního bloku byla patrná potřeba změn i v rámci KBSE. Proto byla 21. listopadu 1990 podepsána pařížská smlouva, která započala s proměnou KBSE. Ta byla ukončena 1. ledna 1995 její transformací na výše uvedenou OSCE.

Současná Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě uskutečňuje mise v krizových oblastech Evropy (Bosna a Hercegovina, Makedonie, Kosovo, Chorvatsko, Gruzie) s cílem podpory jejich demokratického vývoje. Právě v letošním roce se realizuje projekt OSCE B.3.1 v přímé součinnosti s Univerzitou obrany a je zaměřen na pomoc a asistenci při reformě vojenského školství v Srbské republice.

Po sérii přednášek vrcholových představitelů a odborníků z naší univerzity, kteří přednášeli na partnerské škole v Bělehradě a účastnili se na jednáních s předními představiteli ozbrojených sil Srbské republiky, k nám v rámci sbírání zkušeností přijeli také srbsí studenti z Vojenské akademie v Bělehradu.

Obě skupiny studentů zahajovaly svůj pobyt v Praze, kde navštívily pracoviště AČR (Řízení letového provozu a Vojenské policie).

Dále se pod vedením SOPS MO seznámili s vojenskou historií AČR a se současnými úkoly resortu. Nechyběla ani prohlídka našeho hlavního města.

V rámci své návštěvy Univerzity obrany se první skupina studentů zúčastnila slavnostního nástupu příslušníků školy, které se konalo u příležitosti 5. výročí vzniku Univerzity obrany a aktivně se zapojila do Sportovního dne rektora UO (čtvrtek 8. října 2009). V průběhu své návštěvy se studenti seznámili s jednotlivými součástmi univerzity.

Pro komplexnější představu o praktickém výcviku našich studentů byly obě skupiny srbských studentů vyslané do Vyškova. Na základě požadavků srbské strany byla rovněž připravena prezentace 102. průzkumného praporu v Prostějově. Studenti se zde obeznámili se zásadami a technickými prostředky pro vedení bojového průzkumu, optoelektronického vzdušného průzkumu a hloubkového průzkumu.

Srbsí studenti vyslovili také přání navštívit hrob Františka Alexandra Zacha (1. 5. 1807 – 14. 1. 1892), který je úzce spojen s českou i srbskou historií. Zach byl českým vojenským teoretikem, který v Srbsku získal hodnost generála (mimořádně vůbec nejvyšší hodnost, jakou Čech získal v zahraniční armádě). Navíc ve druhé polovině 19. stol. založil v Bělehradě vojenskou akademii, kde také působil.

Další aktivitou v rámci podpory rozvoje ozbrojených sil Srbské republiky bude prosincová návštěva skupiny srbských studentů a vedoucích pracovníků z Vojenské akademie, kteří se budou seznamovat s naší školou, se studijními programy i s životem příslušníků AČR.

Text: Luděk Válka

Foto:

Mgr. Zdeňka Dubová

Univerzita obrany za posledních několik let neplní pouze své úkoly ze zákona o vysokých školách v oblasti výchovy, vzdělávání a vědecké práce ve prospěch studentů a vojenské inteligence, nýbrž se podílí také na rozvoji spolupráce v Evropě. Konkrétně se jedná o spolupráci prostřednictvím Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (Organization for Security and Co-operation in Europe – OSCE), kterou v České republice známe spíše pod národní zkratkou OBSE.

František Alexandr Zach

František Alexandr Zach byl vojenským teoretikem, srbským generálem a zapáleným panslavistou. Žil v roce 1807 až 1892. Stal se zakladatelem srbského vojenského školství a prvním ředitelem jím založené vojenské akademie, zakladatelem srbské zbrojovky v Kragujevac, inspektorem armády. Byl velmi aktivním panslavistou, bojoval v mnoha válkách. V Srbsku je velmi uznáván, v Brně je po něm pojmenována Zachova ulice.

Snad málokterý z tvůrců českého národního obrození prožil tak pozoruhodně pestrý život. Zach strávil v Brně několik etap svého života, jednak v mládí, potom za doby své služby ve vojenské akademii v Bělehradě, kdy sem jezdil na dovolenou, a od roku 1882 se do Brna vrátil jako penzionovaný generál.

Zach byl člověk složitých osudů. Byl velice nadaný a také vzdělaný. Znal mnoho řečí, plynně mluvil německy, francouzsky a srbsky, z němčiny překládal vojenskou literaturu. Zemřel chudý, jeho poslední etapu života v Brně připomíná jen pamětní deska v ulici Bašty číslo popisné 4.

Srbští důstojníci na Univerzitě obrany

Katedra logistiky FEM směřuje svou mezinárodní spolupráci nejen do zemí, kde lze uplatnit vzdělávací program Erasmus, ale rovněž do dalších států Evropy. Rozvoj spolupráce s Vojenskou akademií v Bělehradě zahájila již v říjnu 2008. Na základě výsledků jednání rektorů obou vojenských vzdělávacích institucí proběhla tenkrát v Bělehradě série přednášek na téma Podpory hostitelským státem. Lektory byli příslušníci Katedry logistiky a Katedry ekonomie.

Ohlasu na přednášky byly kladné, a tak hned na místě došlo k dohodě o realizaci podobného kurzu na půdě Univerzity obrany v Brně. Přičiněním pracovníků velvyslanectví České republiky plukovníka Vladimíra Huljaka a Jiřího Juřika byla domluvena, a krátce poté také realizována série přednášek, které proběhly na naší akademické půdě v říjnu letošního roku. I tentokrát byla hlavním tématem Podpora hostitelským státem.

Původně nabídnuté přednášky byly v procesu realizace rozšířeny o další vyžádaná témata, která byla zaměřena na přípravu zahraniční mise v mnohonárodním prostředí. Srbští kolegové si tak se zájmem vyslechli přednášky například na téma Národní podpurný prvek, Elektronické

zadávání veřejných zakázek, Logistická podpora misí a systém velení a řízení, Realizace dopravních úkolů, Reálná logistická podpora realizována agenturou či Implementace outsourcingu v rezortu obrany České republiky. Zahraničním kolegům je přednášeli vybraní lektori z Katedry logistiky – plukovník gšt. Ing. Zbyšek Korecki, Ph.D., Mgr. Nataša Pomazalová, Ph.D., major Ing. Josef Nedbal a poručík Ing. Tomáš Dvořák.

Týdenní série přednášek byla tematicky doplněna o návštěvu základen Velitelství sil podpory Stará Boleslav. Skupina srbských důstojníků navštívila také Základnu oprávaného materiálu Štěpánov a Základnu neoprávaného materiálu Brno.

Příslušníci Katedry logistiky se do spolupráce s důstojníky ozbrojených sil Republiky Srbska budou zapojovat i v následujícím období. Vzhledem k rozmanitosti diskutovaných oblastí bude počet přednášejících navýšen tak, aby požadavky part-

nerské vojenské vzdělávací instituce byly za oblast vojenské logistiky naplněny.

Na základě požadavku vedoucího Katedry logistiky Vojenské akademie v Bělehradě plukovníka Marko Andrejiče, Ph.D., jsme zahájili jednání s velitelem Velitelství sil podpory brigádním generálem Ing. Jaroslavem Kociánem o přípravě série vyžádaných přednášek v únoru 2010. Přednášky budou doplněny o praktické zpracování plánovacích dokumentů a návštěvu vybraných základen Velitelství sil podpory.

Další aktivitou v rámci asistence rozvoje ozbrojených sil Srbské republiky bude pracovní seminář zaměřený na přípravu podkladů, směrnic a rozkazů k zabezpečení logistické podpory mise. Ten je plánovaný na únor 2010 a jeho část by měla proběhnout na Univerzitě obrany, druhá část bude v základnách logistiky.

Text:
plukovník gšt. Ing. Zbyšek Korecki, Ph.D.
Foto: Mgr. Zdeňka Dubová

Víte že?

Originální název: Republika Srbija
Český název: Srbská republika
Anglický název: Republic of Serbia
Užívaný název: Srbsko
Datum vzniku: 2006
Státní zřízení: republika
Forma vlády: parlamentní
Hlava státu (2006): Boris TADIC
Hlavní město: Bělehrad (1 168 000 obyv.)
Členství: OSN, CE, OBSE
Národnostní složení: Srbové 62 %, Albánci 17 %, Černohorci 5 %
Náboženství: pravoslavní 65 %, muslimové 19 %
Rozloha: 88 361 km²
Počet obyvatel (2002): 9 396 411
Využití plochy: 40 % orná půda, 21 % pastviny, 17 % lesy, 22 % ostatní
Vodstvo: nejdelší řeka - Dunaj (2 850 km)
Mezinárodní zkratka: YUG
Mezinárodní poznávací zkratka (MPZ): YU

Na slovíčko s novým děkanem FVZ

V roce 2008 jsme v lednovém čísle našeho časopisu čtenářům představili podplukovníka doc. MUDr. Romana Chlíba, Ph.D. Bylo to krátce po jeho jmenování do funkce proděkana pro vnější vztahy a rozvoj Fakulty vojenského zdravotnictví UO v Hradci Králové. Po necelých dvou letech máme příležitost podplukovníka Chlíba představit v roli nového děkana téže fakulty. Do této funkce byl jmenován rektorem Univerzity obrany dne 15. října 2009.

Jak jste reagoval, když jste byl na základě výsledků voleb akademického senátu zvolen do čela Fakulty vojenského zdravotnictví?

Velkým překvapením bylo pro mě to, že jsem získal důvěru senátu již v prvním kole voleb a obdržel nadpoloviční většinu hlasů. Snad poprvé v historii fakulty vstupovali do voleb tři kandidáti. A všichni tři byli považováni za kvalitní. Proto se všeobecně předpokládalo, že ke zvolení nového děkana budou nutná minimálně dvě či více volebních kol. Myslím si, že nejenom pro mě, ale i pro ostatní kandidáty bylo velkým překvapením, že vše proběhlo v rámci prvního kola. Vlastní volby jsem osobně nevnímal jako boj tří kandidátů, ale spíše jako vzájemnou snahu akademického senátu, celé akademické obce i všech tří kandidátů o vytvoření kvalitního týmu ve vedení fakulty, který bude pokračovat ve vysoce nastavené laťce dalšího rozvoje fakulty. Proto si velice vážím toho, že jsem získal potřebnou důvěru a budu tak moci realizovat všechny kroky nutné pro upevnění pozice fakulty v systému vojenského školství a výzkumu. Těší mě, že důvěru mi neposkytl pouze fakultní senát, ale také rektor Univerzity obrany, od kterého v tuto chvíli cítím silnou podporu.

Čím jste akademický senát ve volbách přesvědčil?

Těžko posoudím, co senát v mém volebním programu a ve vystoupení na volebním zasedání přesvědčilo nejvíc. To je spíše otázka pro senát. Ale mohu se domnívat, že to byla srozumitelnost a konkrétnost mých představ o dalším osudu fakulty, snaha o prosazení změn v managementu fakulty a vytvoření podmínek pro nové a dynamické nápady. Svoji roli mohla hrát i moje nabídka k vyšší vzájemné komunikaci na úrovni jednotlivých kateder a součástí i na úrovni komunikace mezi vedením a studenty. Domnívám se, že právě nedostatek vzájemné informovanosti vytváří prostředí pro šíření drbů, pomluv a „zaručených“ zpráv, které působí negativně na celkové

prostředí fakulty, zejména v dnešní neklidné a nejisté době.

Jaké cíle jste si v roli nového děkana vytýčil pro nejbližší období?

Jako první nezbytný cíl je dosažení personální stabilizace fakulty. Z reorganizačních důvodů a úspor v resortu odchází k 1. 1. 2010 řada pracovníků, kteří strávili na fakultě mnoho let a je to pro ně i pro fakultu velmi těžké. Rád bych, aby fakultu neopouštěli s pocitem zatrpklosti a zklamání. Jejich práci musí převzít stávající pracovníci a je nutné rozhodnout komu a v jakém rozsahu se přidělí. Podvědomě se každý brání další práci navíc. Byl bych rád, kdyby lidé pochopili, že fakulta musí pokračovat v plnění stejných úkolů i s nižším počtem osob. Práci, zejména zabezpečovacích složek, bude nutné více zefektivnit, hledat řešení vedoucí k zjednodušení práce a plného využívání pracovní doby. Cítím, kde jsou rezervy, ale nerad bych o nich hovořil dříve, než si s danými pracovníky osobně pohovořím a vyslechnu jejich argumenty. Věřím, že společně nalezneme cestu, jak přežít všeobecnou krizi i úsporná opatření. Jako nutnou součást toho všeho považuji vytvoření lepší pracovní atmosféry na fakultě, o což bych se rád pokusil. Další cíl, který musím naplnit, je sestavení kvalitního týmu vedení fakulty, obsazení, případně změny v pozicích proděkanů a dalších osob managementu. Obměny dozná i vědecká rada fakulty. Čeká nás příprava na změnu financování specifického výzkumu, příprava na harmonizaci podmínek doktorských studijních programů srovnatelných s ostatními lékařskými fakultami v ČR a v Evropě. Velké změny se očekávají také v systému specializačního vzdělávání lékařů a my se na ně musíme dostatečně připravit tak, aby v nich vojenský lékař obstál.

Jak se díváte na perspektivy Fakulty vojenského zdravotnictví s výhledem na blízkou budoucnost?

Jsem optimista, a proto se snažím vidět to lepší. Jsem přesvědčen, že naše fakulta je připravena trvale dokazovat svoji jedinečnost nejenom ve vědě a výzkumu, ale i ve výuce. Obojí je jako spojená nádoba. Abychom měli kvalitní vědu, musíme mít kvalitní pracovníky a vědce. Máme-li vědce a dostatek kvalitních výsledků, máme co nabídnout studentům. Ať už v podobě moderních poznatků nebo v podobě špičkových přednášek. Jde o to udělat maximum pro vytvoření odpovídajících podmínek pro práci a pro udržení kvalitních pracovníků. Nechtěl bych, aby se naše know-how vyváželo do jiných institucí a škol, které se snaží otvírat nové moderní obory či vědecká pracoviště. Musíme naopak vše z tohoto rozvíjet na naší fakultě. Budoucnost fakulty bych sázel na unikátní učební programy v rámci všech forem vysokoškolské výuky a na mladé vědecké týmy. Naším cílem je připravit vojenské lékaře a zdravotníky takových kvalit, že zvládnou náročné podmínky zdravotnického zabezpečení armády doma i na zahraničních misích a po skončení profesní kariéry v armádě budou patřit mezi nejlepší lékaře a zdravotníky i v civilu. Tím budou mít zajištěné uplatnění po celou dobu aktivního života. I to je bude motivovat ke studiu na vojenské vysoké škole. Tak vysoká kvalita však něco stojí a je nutné si uvědomit, že cena studenta nemůže být jediným rozhodovacím kritériem v posuzování postavení fakulty.

Je něco, co byste nejraději změnil ihned?

Těch věcí je strašně moc. Bohužel většina z nich je vázána na dostatek finančních prostředků, a proto jejich realizace bude po-

stupná a zřejmě i pomalá. Fakulta potřebuje zlepšit pracovní prostředí kateder a ústavů, rozšířit laboratorní zázemí mladým vědeckým týmům, zlepšit ubytovací podmínky studentů, modernizovat vybavení učeben, provést zateplení budov apod. Jsem rád, že se nám alespoň trochu daří nacházet finanční zdroje i jinde než v resortu ministerstva obrany. Velice úzce spolupracujeme s Magistrátem města Hradec Králové, s jehož přispěním se nám, jak pevně věřím, podaří zrekonstruovat například tělocvičnu.

V našem posledním rozhovoru jste v lednu 2008 řekl, že byste chtěl „posílit vazby fakulty s ostatními vysokými školami v regionu a navázat spolupráci v oblasti edukace i výzkumu s obdobnými školami a institucemi.“ Povedlo se vám to?

Jsem přesvědčen, že ano. Velice úzce spolupracujeme například s Univerzitou Pardubice, a to na společném studijním programu specializace ve zdravotnictví – zdravotnický záchranář. Letos máme v tomto programu již první vojenské studenty. Ukazuje se, že právě o tyto bakalářské programy bude i do budoucna stoupající zájem nejenom v civilu, ale zejména v podmínkách ozbrojených sil. Dalším úspěchem je stoupající podíl našich fakultních odborníků v řadě krajských i celorepublikových komisích a poradních sborech. Přibývá také akademických pracovníků, kteří jsou zvaní jako přednášející na zahraniční i tuzemské odborné akce. Koneč-

ně v oblasti výzkumu se podařilo dosáhnout řady světových úspěchů. Vedle tradičních oborů jako je například toxikologie, molekulární biologie či proteomika, kde se opakovaně daří vysoké světové publikační aktivitě, přibývají také další úspěchy v mladších oborech. Je potěšující sledovat, jakou pozornost věnují všechny velké světové zpravodajské agentury články našich autorů v prestižním odborném časopise Lancet o poprvé prokázaném negativním efektu paracetamolu na očkování. Podpora rozvíjející se spolupráce se zahraničím právě vzniku takovéhoto úspěchu pomáhá.

Jaké priority budete prosazovat v oblasti lékařské vědy a výzkumu?

Důležité je vytvoření silných vědeckých týmů. V náročném prostředí lékařské vědy a výzkumu se jednotlivci v dnešní době prosadí těžko. Nejlepší výsledky jsou často výsledkem práce celého kolektivu. V každém oboru, který je na fakultě rozvíjen, by měl platit princip postupné přípravy dostatečného počtu asistentů, docentů a profesorů. Aby se nám nestalo, že s odchodem jednoho profesora či docenta přijdeme o akreditace či odbornou úroveň oboru a budeme odkázáni na externisty. S tím souvisí snaha o větší zapojení vědců do výuky a zároveň větší zapojení učitelů do vědy. Více pracovišť bude muset připravovat grantové projekty a předkládat je kromě těch resortních, také ostatním českým i zahraničním grantovým agenturám. Jedině tak se nám podaří získávat poměrnou část finančních prostředků nezbytných pro kontinuitu výzkumu. K získání grantového projektu je nutné prokázání vysoké kvality pracoviště. Významným měřítkem kvality je počet impaktovaných publikací. Proto bych rád motivoval více akademických pracovníků k publikační aktivitě, což povede k většímu zviditelnění a prezentaci fakulty jako špičkového vědeckého pracoviště.

Podplukovník doc. MUDr. Roman Chlíbek, Ph.D., se narodil 22. 3. 1965 v Hradci Králové. V roce 1989 ukončil studia na VLA JEP a LF UK v Hradci Králové v oboru všeobecného lékařství. Po dobu 4 let pracoval jako náčelník zdravotnické služby na Posádkové ošetrovně ve Staré Boleslavi. Během všeobecné lékařské praxe a vedení ošetrovně se začal odborně profilovat v oboru preventivní medicíny, epidemiologie a vakcinologie. V roce 1996 a 1997 absolvoval studium preventivního lékařství a zdravotnického managementu na Královské lékařské koleji v Londýně a na Univerzitě Utrecht v Holandsku. Postupně složil atestaci ze všeobecného lékařství a atestaci z hygieny a epidemiologie. V roce 2000 úspěšně obhájil disertační práci v oboru epidemiologie a získal titul Ph.D. V roce 2006 byl habilitován v oboru hygiena, preventivní lékařství a epidemiologie. V akademickém prostředí postupně prošel pozicí odborného asistenta, vedoucího skupiny, předsedy akademického senátu, proděkana pro vnější vztahy a rozvoj.

Je autorem řady publikací o očkování, infekční epidemiologii a preventivní medicíně v tuzemských i zahraničních časopisech, včetně jedné publikace v ceněném časopise Lancet a publikací ve Vaccine. Na svém kontě má více jak 250 přednášek, kapitoly ve třech domácích monografiích a řady učebních textů. Je členem několika tuzemských i zahraničních odborných společností, členem zahraničních poradních sborů, zakládajícím členem výboru a nyní vědeckým sekretářem České vakcinologické společnosti ČLS JEP. Působí jako externí oponent MZ ČR a je spolupracovníkem náměstka MZ – hlavního hygienika ČR. Dále je předsedou oborové rady preventivních oborů na FVZ UO, členem oborové rady doktorského studijního programu na FVZ UO, LF UK v Plzni a LF UK v Hradci Králové, členem vědecké rady FVZ UO. Byl i hlavním zkoušejícím v řadě mezinárodních klinických studií očkovacích látek. Účastnil se dvou zahraničních vojenských misí jako voják z povolání, nyní je v hodnosti podplukovníka.

Ptala se: Mgr. Zdeňka Dubová
Foto: Lenka Hrdličková

NATO's New Strategic Concept versus 21st Century's Threats

The conference was opened by the Commandant-Rector of National Defence University, Lt.Gen. Dr Romuald Ratajczak who greeted the guests, including Undersecretary of State for Defence Policy Stanisław Jerzy Komorowski, the Chief of General Staff Gen. Dr Franciszek Gańgor, the Deputy Head of the National Security Bureau Witold Waszczykowski, Director General of the Ministry of National Defence Jacek Olbrycht, Prof. Adam Daniel Rotfeld, participating panellists, commanders of the armed forces' branches, representatives of the Chancellery of the Prime Minister, Ministry of Foreign Affairs, BUMAR a limited liability company, Przemysłowe Centrum Optyki S.A. a joint stock company, as well as defence attachés of countries accredited in our country and a wide range of persons for whom dealing with security problems is every day's work.

At the beginning of the session, Gen. Ratajczak stated that the binding Strategic Concept has become gradually obsolete and its growing inadequacy caused the need to work out new provisions. Commencing work on a new strategic concept, NATO faces a difficult test of internal cohesion and reaching commonly agreed provisions may lead to revealing division lines within the alliance.

The Minister of National Defence Bogdan Klich, who was not able to attend the conference in person, in his earlier registered statement stressed that the Alliance's primary doctrinal assumptions should be adjusted to contemporary challenges. In his opinion, the way of maintaining the strongest weapon that the alliance is equipped with must be mainly taken into consideration, i.e. collective defence and also crisis response strategy, NATO's engagement in stabilization missions or relations with the European Union and Russia. The new document should also include the answer to the question concerning NATO's future.

Prof. Adam Rotfeld, the former Minister of Foreign Affairs, one of the 12-strong group of „wise men“ established by Secretary General Anders Fogh Rasmussen, whose task is to prepare a draft of NATO's New Strategic Concept introduced these issues to the conference participants. Prof. Rotfeld underlined that the Alliance does not require radical reconstructi-

on. However, there are some problems worth considering such as NATO enlargement, good relations between NATO and the European Union, as well as NATO and Russia's relations. He stressed that Article 5 of the Washington Treaty, concerning the basic task of the Alliance to defend the Member States' territories is vitally important for Poland. The security environment has undergone a significant transformation within the last ten years and therefore, according to Prof. Rotfeld, such factors as terrorism, proliferations of weapons of mass destruction or cyber attacks have to be taken into account while elaborating the document.

The Undersecretary of State for Defence Policy Stanisław Jerzy Komorowski was the moderator of the conference first panel entitled „NATO in the Contemporary World“.

Ambassador Dr Jerzy Maria Nowak spoke first about changes in the geopolitical system and new arrangement of powers in Europe in the second decade of the 21st century, as well as about the role of rising powers and their competition. He also assessed an overall strategic situation in the world and discussed Poland's role in this changing arrangement.

Minister Janusz Onyszkiewicz touched on the problem of further NATO enlargement, prospects of partnership and cooperation programmes. He also tried to answer questions what the organization of collective defence means for NATO and if new states entering NATO will increase the Member States' security.

Next, Prof. Stanisław Parzymies made a presentation entitled „The USA, EU and NATO – between Cooperation and Competition“. In his speech he mentioned agreements signed between the USA, EU in other areas than the military and discussed the issue of competition in the area of European defence.

The Chief of General Staff Gen. Dr Franciszek Gańgor was the moderator of the second panel entitled „NATO Armed Forces' Transformation in the Light of the 21st Century Challenges“.

The first speaker in this panel Prof. Jacek Pawłowski reminded all NATO's initiatives undertaken so far, he discussed forecasted global security conditions as well as the Alliance's military and non-military capabilities.

On 2nd November 2009, a scientific conference under the honorary patronage of the Minister of National Defence entitled „The Alliance's New Strategic Concept versus the 21st Century's Threats“ was held at National Defence University. The conference was organized by National Defence University with the cooperation of the Euro-Atlantic Alliance and aimed at identifying necessary directions of changes in NATO's functioning in the 21st security environment.

Brig. Gen. Dr Stefan Czumr presented a paper entitled „Desired Directions of NATO Armed Forces' Transformations“. He outlined the main drives and aims of NATO armed forces' transformation, their expeditionary character and Article 5 requirements, the issue of conventional deterrence, including necessary tools and procedures, as well as the role of armed forces versus complex threats and conclusions for Poland.

Gen. Dr Mieczysław Bieniek spoke about the dilemmas of NATO Armed Forces' command and control and he explained the reasons of introducing the changes in the command and control structure and presented its elements.

The third panel „NATO as the World Security Guarantee in the 21st Century?“ was moderated by former ambassador Adam Kobieracki, the Director of Security Policy Department at the Ministry of Foreign Affairs.

The topic „NATO as a Security Organisation or Political – Military Alliance? NATO's New Role in the World“ was discussed by Dr Andrzej Karkoszka. He concluded that the lack of assumptions of NATO's functioning elaborated collectively equals the lack of clarity concerning the self-defence concept and consequently the loss of NATO's credibility. Work on this document is necessary in order to renew the common political will of the Alliance.

Prof. Stanisław Koziej took the floor in the further part of the conference and discussed the Central and Eastern Europe's countries' attitude to the cooperation between NATO and Russia and the Alliance's participation in the stabilization mission in Afghanistan.

Marcin Kaźmierski prepared a paper concerning NATO's relations with partner states and security organisations. He also evaluated the NATO – Russia and NATO – EU relations.

Summing up the conference, Gen. Romuald Ratajczak concluded that the NATO's New Strategic Concept should solve such problems as the NATO Member States' different perception of threat, the character of relations with Russia, non uniform approach to NATO enlargement or the issue of NATO's engagement in Afghanistan.

Ewa Ciunowicz

Translation: Jolanta Olpińska
Photography: Zdzisław Rutkowski

ANGLIČTINA PRO LISTY UO

Banking

Nowadays everybody is interested in making money. Would you like to know something about people who work with money in a bank? Read the article about an American bank and do the tasks:

The banking sector is the largest employer in the financial service industry. It offers a wide range of opportunities, from working as a **teller** in a local bank to **handling** clients at the international level.

You can start working at the local bank as a **credit analyst**, which is a common entry-level job. You see a lot of different businesses in this job and go over their loan applications to see if they are credible. You hope to rise soon to the position of **loan officer**, where you will actually make loans for these businesses. First you must learn more about business, though, which is a huge advantage in this job. Someday, you also would like to be a **branch manager**, which means you would be in charge of everything that goes on in the bank. Some other job options you have include **trust officer**, where you advise important clients on money matters, and **mortgage banker**. As a mortgage banker it would be your job to prepare loans for homebuyers.

Banking is no longer a relaxed, 9-to-5 job. Because of the international aspect of banking, today's bankers now work many long hours, which can be tiring but exciting as well.

When you travel abroad, you might want to open an American **checking account** (in Britain – **current account**), or a **savings account**. What is the difference? A checking account is a standard account for buying things. It comes with a checkbook (in Britain cheque book), a cash card, it pays interest, and, normally, you don't have to have a minimum balance. On the other hand, a savings account is used primarily for saving up money. It usually has a high minimum balance, but pays you more interest than a checking account.

TASK 4: Choose an appropriate verb from the box and report what was said in each of the following sentences:

agree			
emphasize			
explain		advise	(somebody)
point out	that	remind	to+verb
recommend		warn	
remind		recommend	(verb)ing ...
suggest		suggest	
offer	to + verb		
promise			

- "We think you are right on this point."
- "Be cautious about risky investment."
- "Actually there are several safety precautions while using Internet for money transfers."
- "I'll help you fill in the application form."
- "Why not use the credit card abroad?"
- "If I were you, I'd speak to the bank manager about the loan."
- "It's particularly important to know your financial situation."
- "The on-line banking service works in the following way."

TASK 5: Expressions with TALK

Complete these sentences with the correct form of the expressions having the same meaning as expressions in *italics*. You will need to add an object in some of the sentences.

- to talk back to (someone)
- to talk down to (someone)
- to talk (someone) into (something)
- to talk (someone) out of (something)
- to talk over (something)
- to talk shop

- I'm sorry Paul (*to persuade someone to do something*) seeing that film. It was really boring.
- Bruce and I were up late last night (*to discuss thoroughly*) our problems, but we didn't solve anything.
- Don't (*to answer rudely*) to me or I'll send you to bed without any supper.
- It's so frustrating when you go out for a drink with a colleague and all they want to do is (*to discuss your work*).
- Oh, Anne, I'm glad I (*to persuade someone not to do something*) buying that hat. It looked ridiculous.
- He acts like he's so important, always (*to speak condescendingly to someone*) everybody.

KEY:

TASK 1: 1 checking, 2 savings, 3 interest, 4 savings, 5 savings

TASK 2: 1d, 2h, 3a, 4e, 5g, 6b, 7c, 8f

TASK 3: A5, B3, C1, D4, E7, F8, G6, H2

TASK 4: 1. They agreed that he/ she was right on this point. 2. He warned me to be cautious about risky investment. 3. He pointed out that there were several 4. He offered to help her fill in 5. He suggested using the credit 6. He advised me to speak to 7. He emphasized that it was important to 8. He explained that the on-line banking service worked in the following way.

TASK 5: 1. talked me into, 2. talking over, 3. talk back, 4. to talk shop, 5. talked you out of, 6. talking down to

TASK 1: Look at the dialogue and fill in the missing words:

savings (3x) *checking* *interest*

A: Hello, sir. Can I help you?

B: Yes, Good afternoon. I'd like to open an account.

A: Fine. Do you want a ...1... account, which comes with a free cash card? Or a ...2... account? It requires a minimum balance of \$ 200.

B: Hmm. Well, I'd like to earn the highest possible ...3... on my money.

A: Of course. Then you probably want a ...4... account.

B: However, I'll need to take out quite a bit of my money, at least for the next few months. Can I write checks?

A: No, sir, not with a ...5... account. You can only come here to the bank and take the money in cash.

TASK 2: Match the verbs on the left with the nouns on the right to form common banking collocations.

1. open	a) interest
2. purchase	b) bills
3. earn	c) funds
4. make	d) an account
5. withdraw	e) a deposit
6. pay	f) financial data
7. transfer	g) cash
8. download	h) goods

TASK 3: Now replace the words in italics with the matched words.

A. The Citicard allows you to (*take out money*) from cash points around the world.

B. With Citibank, you can (*receive a percentage*) on your current account balance.

C. Just fill out and return the application form or call a Citibank Representative to (*set up a banking arrangement*).

D. You can (*put money into your account*) by post at Citibank branches and Citibank Banking Centres.

E. On-line banking services let you (*move money*) from one account to another quickly and easily.

F. All you need is a modem or Internet connection to (*transfer account information*) onto your personal computer.

G. Just by using the key pad on your phone, CitiPhone Banking lets you (*settle invoices*) from wherever you are.

H. The Citibank Euro Account allows you to (*buy products*) in local currencies without paying any exchange rates.

Návštěva německého velvyslanectví

U příležitosti 20. výročí události roku 1989 navštívila 8. října 2009 skupina našich studentů Velvyslanectví Spolkové republiky Německo v Praze. Návštěva se uskutečnila na pozvání vojenského přidělence SRN pplk. gšt. Bruno Riedigera s koordinací Centra jazykové přípravy UO. Velvyslanectví sídlí na Malé Straně v barokním Lobkovickém paláci. Před dvaceti lety se toto místo stalo „přestupní stanicí“ mezi totalitním východem a demokratickým západem.

V zahradě paláce nás podplukovník gšt. Riediger seznámil s historickými okolnostmi podzimu roku 1989, kdy na území velvyslanectví hledali azyl uprchlíci z NDR. V září před dvaceti lety přebývalo v prostorách budovy ambasády a ve stanovém městečku v přílehlé zahradě téměř 4000 východoněmeckých občanů, kteří chtěli vycestovat do Spolkové republiky Německo. Tehdejší Československo bylo totiž poslední zemí, kam mohli občané NDR cestovat bez vízové povinnosti.

V rámci prohlídky sálů zdobených fres-

kami, jsme v prostorách paláce zhlédli videozáznam zachycující události několika týdnů onoho podzimu. Situace byla velmi dramatická, neboť velvyslanectví bylo na pokyn západoněmecké vlády uzavřeno. Uprchlíci překonávali bariéry vytvořené československými bezpečnostními složkami a museli se dostávat na území ambasády přes plot. Ve videozáznamu je zachycen také moment, kdy spolkový ministr zahraničí SRN oznamuje uprchlíkům, že jim bude umožněn odjezd do Spolkové republiky Německo. Podle slov vojenského přidělence prošlo před pádem železné opony přes velvyslanectví více než 12 000 uprchlíků.

Události roku 1989 připomíná v zahradě

velvyslanectví bronzová skulptura kráječícího trabanta od známého výtvarníka Davida Černého, která symbolizuje hromadný odchod východních Němců přes velvyslanectví do západního Německa. Stovky opuštěných trabantů tenkrát zanechali uprchlíci v ulicích Malé Strany.

Pouze dobrá znalost němčiny nám umožnila pochopit hloubku tehdejších událostí poutavě vysvětlovaných vojenským přidělcem. V praxi jsme si uvědomili potřebnost znalosti německého jazyka, zdůrazněných úrovní současných vzájemných vztahů obou států.

Text a foto: prap. Bc. Šárka Hessová

Oslava 65. výročí bojů o Duklu

Dne 16. října 2009 se v Praze konala oslava 65. výročí bojů v Dukelském průsmyku, kterou pořádala Československá obec legionářská ve spolupráci s Ministerstvem obrany České republiky. Této významné akce se zúčastnilo několik čestných hostů ze Slovenska, Ukrajiny a z Ruska. Studenti Univerzity obrany, členové Historické skupiny, doprovázeli předsedkyni brněnské organizace Společnosti Ludvíka Svobody Máju Dočkalovou a další členy tohoto sdružení.

Úvodní slova se ujal náměstek ministra obrany Ing. František Padělek, který ve svém proslovu zdůraznil statečnost a odvahu všech bojujících vojáků. Jako další vystoupil generál-major Josef Prokš, první zástupce náčelníka generálního štábu AČR. Generál Prokš připomněl vojenskou pomoc Sovětské armády bojovníkům Slovenského národního povstání a charakterizoval karpatsko-dukelskou operaci jako výraz hrdinství, odvahy a touhy po svobodě.

O bojujících jednotkách a o rozsahu ztrát lidských životů v průběhu bojů seznámil přítomné účastníky přidělenec obrany Slovenské republiky v ČR generál-major Milan Maxim. Zmínil se o množství zemřelých a raněných, mezi nimiž nebyli pouze Češi, Slováci a Rusové, ale také Ukrajinci, Poláci, Bělorusové a příslušníci jiných národů. Poukázal rovněž na hrdinství 1. čs. armádního sboru pod velením generála Svobody, 2. čs. paradesantní brigády a sovětské 38. armády gen. Moskalenka.

Dalšími vystupujícími byli například armádní generál Tomáš Sedláček a brigádní generál Miroslav Masopust, přímý účastník karpatsko-dukelské operace, jehož vystoupení zapůsobilo na účastníky asi nejvíce. Přítomní se zájmem poslouchali jeho vzpomínky a popis událostí z této operace. Generál Masopust například uvedl, že do 1. čs. armádního sboru dobrovolně vstoupilo na pomoc asi 600 žen a 12000 mužů, kteří byli cvičeni až 14 hodin denně pod heslem: „Těžko na cvičišti, lehký na bojišti“. Kromě výcviku nám gen. Masopust přiblížil i dramatické souvislosti přesunu k frontě, jakož i hrůzy války a krutosti nacistů, s nimiž se naši vojáci setkali během přesunů, a také samotný průběh boje.

Sérii vystoupení uzavřel plukovník Alexandr Beer, který poděkoval všem přítomným za účast i zajímavé vyprávění. Současně plk. Beer částečně oponoval vystoupení ministra obrany Martina Bartáka na předešlém pietním aktu, který podle něj ve svém projevu nepřesně charakterizoval některé souvislosti karpatsko-dukelské operace.

Vzpomínková akce byla zakončena společným rautem, který posloužil přítomným hlavně jako možnost osobně si popovídat o svých životních osudech.

Text: prap. Zuzana Hrazdířová
Foto: archiv autorky

Ctít etické hodnoty je stále obtížnější

Dvačtyřicetiletý profesor MUDr. Alexander FERKO, CSc., působí na Katedře válečné chirurgie Fakulty vojenského zdravotnictví Univerzity obrany. Je rovněž přednostou chirurgické kliniky Fakultní nemocnice v Hradci Králové. Profesorem byl prezidentem republiky jmenován v červenci letošního roku.

Pane profesore, pamatujete si na okamžik, kdy jste se rozhodl stát lékařem?

V průběhu studia na gymnáziu jsem se ubíral spíše humanitním směrem, chtěl jsem studovat Lesnickou vysokou školu, což mi táta, jako fořt, zakazoval a mé definitivní rozhodnutí vyznělo pro Veterinární vysokou školu. V posledním momentě jsem se, jistou shodou událostí, rozhodl pro medicínu a studium v Hradci Králové.

Proč jste si vybral právě chirurgii?

Tento moment si také nevybavuji celkem přesně, nicméně na vysoké škole jsem se spíše věnoval zejména teoretickým oborům, hlavně patologické fyziologii. V rámci studia jsem věnoval nemálo času k výzkumné činnosti v rámci studentské vědecké činnosti. Právě možnost dokončit vědeckou práci, která měla chirurgický charakter, na Katedře válečné chirurgie definitivně rozhodla.

Ve své klinické práci se mimo jiné věnujete péči o nemocné s maligním postižením jater a žlučových cest. Jakých pokroků se vám podařilo v tomto směru dosáhnout?

V Hradci Králové se nám prioritně povedlo zavést novou metodu resekce jater pro nádorová onemocnění, která spočívala ve využití radiofrekvenční energie ke stavění krvácení. V současnosti se věnujeme zejména laparoskopickému operování jater, kde laparoskopicky dokážeme provádět i velké operační výkony, jako např. odstranění poloviny jater. Dovoluji si říci, že naše pracoviště patří v této oblasti k několika málo v Evropě.

Myslím, že k vašim úspěchům určitě patří Cena ministra zdravotnictví České republiky za výzkum, kterou jste získal v roce 1998. Čím jste si ji vysloužil?

Šlo tehdy o novou metodu endovaskulární léčby výdutí aorty a já jsem měl to štěstí realizovat svůj nápad, otestovat jej v experimentálních podmínkách a následně realizovat v klinické praxi ku prospěchu našich pacientů. Na základě tohoto výzkumu byly provedeny první výkony na břišní aortě a hrudní aortě, kde jsme poprvé v spolupráci s profesorem Černým operovali v Brně pacienta s prasklou aortou po autonehodě.

Na poli výzkumu jste zaregistroval několik dalších významných patentů.

Dalším patentem, který je v současnosti v evaluaci je ileostomický set. Jde o speciální drenážní systém, který by nahradil vývod na střevě a zbavil pacienta nutnosti další operace, která je nutná při zrušení tohoto vývodu.

Co vás zaměstnává na poli výzkumu nyní?

V současnosti se věnujeme několika výzkumným problémům, ale pokud zůstaneme u jater, pak jde o regeneraci jater, která je velmi důležitá, zejména pro léčbu malignit. Protože když odstraňujeme nádory z jater, musíme je odstraňovat i s částí zdravé tkáně, která je ale nutná pro další život pacienta. V současnosti jedinou limitací jaterních resekcí je právě ne-

dostatečný zbytek jater po operaci a my se ho snažíme podpořit v růstu.

Pane profesore, působíte v roli lékaře, vědce i pedagoga. Je vám některá z těchto rolí bližší?

Lékař jistě na prvním místě, a stále více vstupují do výchovy mladých chirurgů. Tato edukační činnost mi v současnosti leží na srdci nejvíce, protože vychovat kvalitního lékaře – chirurga, který bude ctít kromě odborné profesionality i etické hodnoty, je stále obtížnější.

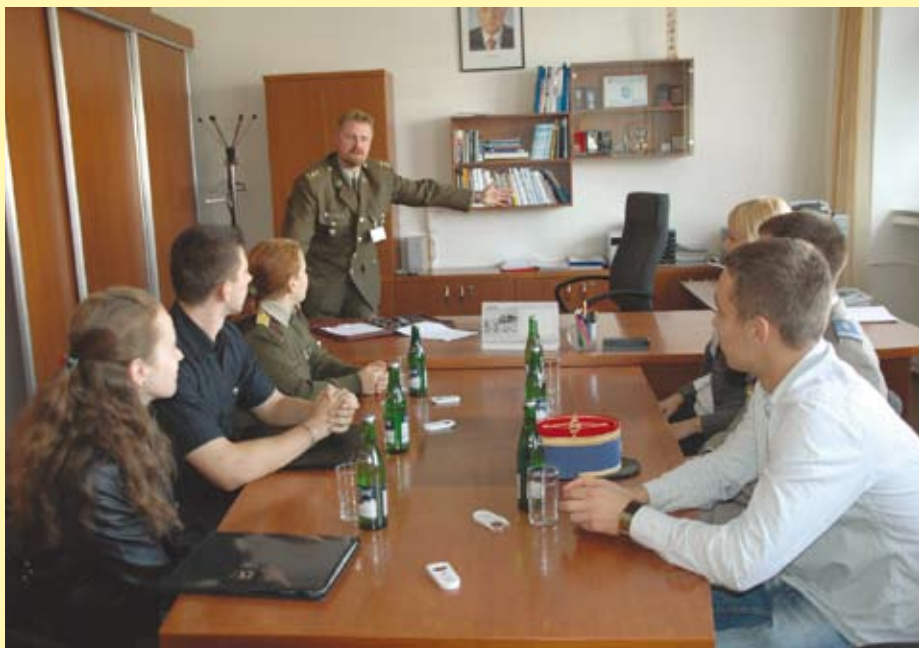
V rozhovoru pro i-Forum Univerzity Kalovy v Praze jste uvedl: „To, nač se musíme soustředit, a speciálně v České republice, je udržení zdravého rozumu, pěstování humanity a etických principů poskytování léčebné péče. Protože bez ohledu na rozvoj a supermoderní technologie je medicína a chirurgie o lidech, což nám v poslední době uniká.“ Tato myšlenka mě zaujala, mohl byste ji rozvinout?

Tento problém má minimálně dva rozměry. Ten první je, že ve společnosti všichni spěcháme. Sice nevím kam přesně, ale spěcháme. V medicíně, a zejména v chirurgii, jsme nuceni spěchat ještě více a to proto, že se nám nedostává dostatek personálu, a to na všech úrovních. Sestry, lékaři, administrativní pracovníci jsou pod neustálým tlakem na kvalitu, nicméně jejich biologická kapacita je již dávno překročena a generuje neklid. Je to asi tak, jako když jedete v rychlíku a z okna pozorujete mihání stromů. Jenom když vlak zpomalí, dokážete rozlišit, o jaké stromy vlastně jde, jaké ho jsou stáří a čeho všeho byly svědkem.

Ptala se: Mgr. Zdeňka Dubová

Foto: archiv prof. MUDr. Alexandera Ferka, CSc.

Docendo discimus z pohledu zahraničních studentů

Šedmým zahraničním studentem je kadet francouzské Vojenské akademie pozemních sil v Saint Cyr poručík Vincent Bulckaeen. Ten na základě bilaterální dohody obou škol v rámci tzv. mezinárodního semestru francouzských kadetů absolvuje studijní pobyt s cílem zpracovat semestrální projekt zaměřený na porovnání principů financování a logistické podpory zahraničních operací ve francouzské a české armádě. Pod vedením vyučujících z Katedry ekonomie a Katedry logistiky absolvuje sérii speciálně připravených přednášek a konzultací, které mu umožní pochopit historický kontext, stávající situaci i perspektivy vývoje v Armádě České republiky v dané oblasti a vytvoří tak východisko pro zpracování zadaného semestrálního projektu. Pro doplnění teoretických bloků stáže zorganizovala Katedra logistiky pro francouzského kadeta praktická zaměstnání přímo u vybraných útvarů a zařízení Armády České republiky.

Zatímco s přijímáním francouzských kadetů (v rámci jejich tzv. mezinárodních semestrů) má Univerzita obrany díky obdobným studijním pobytům na Fakultě vojenských technologií již zkušenosti, zajišťování studijních pobytů zahraničních studentů v rámci programu Erasmus představuje zcela nový prvek. Zahraniční studenti v Brně absolvují akreditovanou výuku v anglickém jazyce, konkrétně předměty ekonomie, management, statistika, veřejná ekonomie, marketing, nauka o podniku, účetnictví, tělesná výchova, cizí jazyk. Studentka Katalin Tóth z Budapešti absolvuje i výuku speciálních logistických předmětů, jmenovitě předmětů logistická podpora v míru a logistická podpora v poli. Učitelé z Katedry ekonometrie, Katedry ekonomie, Katedry logistiky a Katedry vojenského managementu a taktiky Fakulty ekonomiky a managementu, ale i vyučující Centra jazykové přípravy a Centra tělesné výchovy a sportu tak mají poprvé možnost vyučovat část akreditovaného studijního programu v angličtině. Vý-

jimkou je Lubomír Bača z Žilinské univerzity, který studuje v českém jazyce specializační předměty studijního modulu Ochrana obyvatelstva.

Jelikož od začátku tohoto semestru uplynula poměrně krátká doba, je jakékoliv hodnocení předčasné. Zahraničních studentů jsme se však zeptali, jaké jsou jejich první dojmy ze studia v Brně a s jakými očekáváními a cíli se pro studium na Fakultě ekonomiky a managementu rozhodli.

Kupříkladu maďarská studentka Katalin Tóth chtěla především studovat v zahraničí v anglickém jazyce a zlepšit si tak svoje jazykové kompetence. Zároveň chtěla prohloubit svoje znalosti z oblasti řízení logistických procesů v armádě. V možnosti studia na Fakultě ekonomiky a managementu s nabídkou specializačních předmětů Katedry logistiky tak viděla velkou příležitost pro svoji budoucí kariéru důstojníka logistiky. Polští studenti Ludwika Kaczmarška a Artur Stefaniak spatřují v absolvování semestru na Fakultě ekonomiky

V letošním roce se rozhodlo absolvovat zimní semestr na Fakultě ekonomiky a managementu celkem sedm zahraničních studentů. Šest jich absolvuje jeden semestr bakalářského studijního programu Ekonomika a management, studijní obor Ekonomika obrany státu v rámci mezinárodní mobility studentů programu Erasmus. Tato mezinárodní skupina sestává ze dvou studentů z Národní vojenské univerzity v bulharském Veliko Tarnovo, dvou z varšavské Univerzity národní obrany a po jednom ze Žilinské univerzity a maďarské Univerzity národní obrany Miklóse Zrínyiho. Najdeme mezi nimi studenty civilního i vojenského studia.

a managementu příležitost pro srovnání vojenských vysokých škol obou zemí, poznání nových lidí a získání přátel. Student Žilinské univerzity Lubomír Bača považuje svoje studium v Brně za možnost porovnat kvalitu české Univerzity obrany a bývalé vojenské fakulty, na které je zapsán ke studiu. Skutečnost, že nestuduje v angličtině, ale v češtině, rozhodně nepovažuje za nevýhodu, nýbrž za příležitost pro hlubší studium a lepší porozumění probírané problematiky.

Jako první dojmy zahraniční studenti shodně uvedli příjemnou studentskou atmosféru města Brna. Nyní tedy můžeme těmto studentům popřát vytrvalost při studiu. V závěru semestru se jich zeptáme, do jaké míry studijní pobyt na Univerzitě obrany splnil jejich očekávání. O jejich postřezích a zkušenostech vás budeme opět informovat.

**Text: pplk. Ing. Vladan Holcner, Ph.D.
Foto: Mgr. Zdeňka Dubová**

Strípky z jednání kolegia rektora UO

V pondělí 19. října se uskutečnilo 5. zasedání kolegia rektora-velitele v kalendářním roce 2009. Na programu letošního posledního pracovního jednání poradního orgánu rektora bylo rekordních 10 bodů. Mezi hlavní diskutované otázky patřily problematika změny kompetencí proděkanů fakult ve vztahu k doktorským studijním programům, opatření k rozšíření výměnných zahraničních pobytů studentů UO v rámci programu Erasmus, vyhodnocení zahraničních jazykových pobytů našich studentů, zaměření marketingových aktivit školy v akademickém roce 2010/2011 a novinky v oblasti finančně-právních podmínek specifického výzkumu.

Prorektor pro studijní a pedagogickou činnost prof. Zdeněk Zemánek objasnil důvody změny a sjednocení kompetencí proděkanů fakult směrem k doktorským studijním programům (DSP). Jde o to, aby odpovědnost za rozvoj všech typů studijních programů spadala do gesce jednoho garanta, což je mj. důležité i v souvislosti s implementací modelu procesního řízení do všech úrovní činnosti školy. Z tohoto důvodu dojde od 1. ledna 2010 k převedení působnosti ve vztahu k DSP z gesce proděkanů pro vědeckou činnost (PdVČ) do gesce proděkanů pro studijní a pedagogickou činnost (PdSPČ) na úrovni fakult, na úrovni školy pak z gesce prorektora pro vědu (PVC) do gesce prorektora pro studijní a pedagogickou činnost (PSPČ). Toto opatření se týká Fakulty ekonomiky a managementu a Fakulty vojenského zdravotnictví. V případě Fakulty vojenských technologií byla uvedená změna realizována již před třemi lety. Tímto krokem samozřejmě nebude zpochybně nezbytnost úzké spolupráce mezi úseky PdSPČ a PdVČ, resp. PSPČ a PVC, při řešení praktických

záležitostí týkajících se usměrňování DSP, stanovování témat doktorských prací apod.

Členové kolegia rektora dále vyslechli doklady děkanů fakult o realizovaných opatřeních v zájmu zvýšení počtu zahraničních studijních pobytů akademických pracovníků a studentů UO, organizovaných a financovaných v rámci programu Erasmus. Prorektor pro rozvoj plk. Bohuslav Příkrýl, který jednání řídil, zdůraznil, že stávající míra zapojení studentů do výměnných studijních pobytů v zahraničí není dostatečná. Plukovník Příkrýl rovněž připomněl, že angažovanost a míra participace v programu Erasmus představují jedno z důležitých hledisek hodnocení kvality každé vysoké školy. V současnosti je držitelem certifikátu Erasmus University Charter, který opravňuje danou instituci realizovat výměnné pobyty akademických pracovníků a studentů v rámci programu Erasmus, celkem 11 vojenských vysokých škol země EU.

V další části hovořili náčelník oddělení vnějších vztahů (OdVV) pplk. Vladimír Šidla a ředitelka Centra jazykové přípravy (CJP) PhDr. Jana Kozílková o zkušenostech z dosavadního průběhu zahraničních jazykových pobytů studentů všech tří fakult UO ve Velké Británii. Ředitelka CJP zdůraznila, že zahraniční jazykové pobyty bezesporu přispívají ke zlepšení jazykových znalostí zúčastněných studentů. Není však možné bezprostředně po absolvování zahraničního jazykového pobytu automatické očekávat zvýšení jejich jazykových schopností, např. z úrovně SLP 2222 na úroveň SLP 3333. Členové kolegia poté rozebírali možnosti řešení kolizí mezi dobou věnovanou zahraničním jazykovým pobytům studentů na jedné straně a časovými nároky na výuku odborných předmětů akreditovaného

studia na straně druhé. Nastolena byla i otázka rozšíření tzv. blokového přezkušování studentů z anglického jazyka na jednotlivé úrovně SLP.

V bodech č. 8 a 9 věnovalo kolegium rektora pozornost problematice zaměření marketingových aktivit školy na získávání uchazečů o studium v příštím akademickém roce a rozvoji webových stránek školy. V této souvislosti plk. Příkrýl zdůraznil nutnost koordinovaného přístupu, profesionality a přirozeného zájmu všech složek a jednotlivých příslušníků školy podílejících se na všech prezentačních a popularizačních akcích na veřejnosti. Na základě dokladu náčelníka OdVV vydal poté zastupující rektor úkoly ke zkvalitnění obsahu a dopracování vizuální podoby webových stránek Univerzity obrany pro přechodné období do 31. prosince 2009, tedy do okamžiku nástupu nového rektora internetových stránek Univerzity obrany.

V závěrečné části jednání členové kolegia vyslechli se zájmem doklad prorektora pro vědeckou činnost plk. Martina Macka, který objasnil novinky ve vymezení specifického výzkumu a nová kritéria přidělování účelové podpory. PVC dále upozornil, že na webových stránkách MŠMT jsou uveřejněny výsledky dosažené v oblasti vědecké práce všech institucí ČR. Plukovník Macko požádal vedoucí součástí a řešitele vědeckých úkolů o provedení inventury ve vztahu k úplnosti a správnosti prezentovaných výsledků a k evidenci majetku pořízeného z vědecko-výzkumných projektů v souladu se zákonem č. 130/2002 Sb.

**Text: dr. Miloš DYČKA, CSc.,
tajemník kolegia rektora**

Ze zasedání Akademického senátu Univerzity obrany

Dne 10. listopadu 2009 se konalo řádné zasedání Akademického senátu Univerzity obrany. Jednání proběhlo v souladu s plánem činnosti akademického senátu v prostorách FVZ v Hradci Králové.

Zasedání zahájil předseda AS UO plk. prof. MUDr. Jiří Kassa, CSc., který v souladu se schváleným programem jednání řídil. Nejprve seznámil přítomné s jednáním předsednictva senátu.

Poté do rukou prorektora prof. RNDr. Zdeňka Zemánka, CSc., složili slib noví kandidáti na senátora UO – studenti pprap. Bc. Antonín Doležel a nprap. Bc. Tomáš Kornelly, kteří se po podpisu slibu stali řádnými členy AS UO.

Akademický senát na svém jednání v souladu se čl. 19 odst. 1 písm. f) Statutu UO a § 9 odst. 1 písm. f) zákona č. 111/1998 Sb. schválil změny ve složení Vědecké rady UO, které navrhl rektor UO. Novými členy VR UO se tak stali: děkan FVZ pplk. doc. MUDr. Roman Chlíbek, Ph.D., ředitel ÚOPZHN plk. prof. Ing. Dušan Vičar, CSc., a prof. RNDr. Pavel Höschl, DrSc., z Fyzikálního ústavu Matematicko fyzikální fakulty UK v Praze.

Na jednání AS vystoupil v zastoupení rektora UO prorektor prof. RNDr. Zdeněk Zemánek, CSc., který informoval o aktuálních otázkách života na Univerzitě obrany. Informoval mj. o úspěšných jednáních, které se týkaly možnosti financování studia civilních studentů Univerzity

obraný z rozpočtu MŠMT. Novelou některých zákonů bylo dosaženo toho, že naše univerzita obdržela k tomuto účelu finanční podporu z MŠMT. Univerzita obrany bude moci v dalším období uzavírat s MŠMT smlouvu k financování civilních studentů přijatých ke studiu na Univerzitu obrany. Tito studenti tak budou v tomto ohledu zrovnoprávněni se studenty veřejných škol.

Dále informoval o průběhu veletrhu Gaudium, marketingové politice UO v oblasti získávání zájmu občanů České republiky o studium na Univerzitě obrany, ale také o některých otázkách, souvisejících s naplňováním nového Studijního a zkušebního řádu UO a to zejména v oblasti práce s informačním systémem, který slouží k evidenci výsledků studia apod. Apeloval na pedagogy, aby tomuto systému věnovali větší pozornost.

V rámci jednání AS UO byla zvolena senátorka pprap. Renata Bezstarosti za delegáta UO do Studentské komory Rady vysokých škol. Senát UO také projednal a schválil podle čl. 4 a 6 Volebního a jednacího řádu AS UO usnesení k vyhlášení doplňovací volby do AS UO u FVZ.

V rámci diskuse vystoupil student – senátor pprap. Bc. Antonín Doležel, který seznámil senát s některými návrhy a doporučeními, které by například mohly přispět k řešení otázek efektivnějšího financování vojenských studentů UO, dále

s úvahami nad stávajícím kreditním systémem studia, možnostmi využití prvků e-learningu při studiu, fungováním knihovny UO apod.

Uvedené návrhy a připomínky byly předmětem diskuse a bylo konstatováno, že si zaslouží další projednání v Akademickém senátu UO i v akademické obci všech fakult univerzity, aby mohly být prakticky realizovány při edukačním procesu, pokud se ukáže, že mohou přispět k zefektivnění studia na UO.

Návrh senátora Antonína Doležela, týkající se změny financování vojenských studentů UO, bude po projednání v předsednictvu senátu předložen předsedou AS UO rektorovi UO. Další návrhy budou písemně rozpracovány a předloženy k projednání na nejbližším zasedání AS UO plánovaném na leden 2010.

Předseda AS UO plk. prof. MUDr. Jiří Kassa, CSc., tajemníci Akademického senátu UO Květoslavě Davidové, v souvislosti s jejím odchodem do důchodu k 1. 1. 2010, písemně poděkování za obětavou a svědomitou práci, kterou pro Akademický senát UO vykonala od počátku jeho existence.

Akademický senát UO rozhodl, že příští zasedání se bude konat dne 21. ledna 2010 v Brně.

**Text a foto: Radomír Saliger, Ph.D.,
člen předsednictva AS UO**

Měření Diagnostika Spolehlivost Palubních soustav letadel

Ve dnech 21. a 22. října 2009 se na Univerzitě obrany sešla dvacítka odborníků z oblasti leteckých elektrotechnických systémů na 9. mezinárodní vědecké konferenci „Měření Diagnostika Spolehlivost Palubních soustav letadel“. Konference se konala v aule Fakulty ekonomiky a managementu na Kounicově 44, která je na konání těchto akcí technicky vybavena, což výrazně přispělo k jejímu pohodovému průběhu.

Přípravě konference věnoval programový výbor značnou pozornost. Již na jaře letošního roku oslovil při konání veletrhu obranné techniky IDET 2009 odborníky v dané oblasti z Čech a Slovenska.

S plenárním příspěvkem vystoupil první den konference profesor Ing. Zdeněk Žihla, CSc., z Katedry letecké dopravy Vysoké školy obchodní v Praze, o.p.s., který je současně emeritním profesorem Univerzity obrany. Jeho příspěvek byl velmi zajímavý, neboť přítomné seznámil s moderním technickým řešením

pro zvýšení bezpečnosti systémů řízení letu letadel. Druhou vyzvanou přednášku přednesl Ing. Ján Labun, Ph.D., ze spřátelené Katedry avioniky Letecké fakulty Technické univerzity v Košicích.

V dalších vystoupeních se účastníci konference dozvěděli o nových metodách a postu-

pech při vývoji komunikačních či navigačních systémů, leteckých přístrojů a diagnostiky těchto systémů.

Pracovníci z Mesitu Přístroje a.s., seznámili účastníky konference s novými principy zpracování a kódování hlasu. Kolegové z Technické univerzity v Košicích i z Akademie ozbrojených sil z Liptovského Mikuláše nás seznámili s problematikou nových simulačních metod a jejich zavádění do výuky.

Ve večerních hodinách se konalo neformální setkání účastníků konference, kde došlo k řadě pracovních i společenských jednání v zájmových skupinkách, sloužících k rozvoji další spolupráce.

Druhý den konference byly přednášky dokončeny a prostor pro vystoupení dostaly také některé firmy. Zástupci společnosti National Instruments seznámili účastníky konference s novou měřicí a diagnostickou technikou, která je založena na PXI systému. Pracovník agentury CZECHINVEST informoval přítomné o možnosti zapojení leteckých specialistů do vědeckovýzkumné práce v rámci projektů Střední Evropy.

Na příští rok se připravuje již 10. ročník této konference, který se bude konat ve dnech 20. a 21. 10. 2010 opět na Univerzitě obrany.

Text: doc. Ing. Rudolf Jalovecký, CSc.

Foto: Ing. Jirí Pařízek, CSc.

Ocenění práce ženistů Univerzity obrany

Skupinu ženistů, která se letos podílela na záchranných pracích při letošních červnových povodních, přijal 27. října 2009 rektor-velitel Univerzity obrany brigádní generál v zál. prof. Ing. Rudolf Urban, CSc. Jejich přínos ocenil i náčelník Generálního štábu AČR generálporučík Ing. Vlastimil Pícek, který jim udělil odměnu a pochvalné listy.

Projekční skupina příslušníků Univerzity obrany z Katedry ženijních technologií (ve složení podplukovník Pavel Maňas, podplukovník Vojtěch Hanudel, major Jiří Štoller, kapitán Jan Sobotka a nadporučík Martin Benda) pracovala v postižených oblastech pod vedením plukovníka Věroslava Kaplana s plným nasazením. Ve spolupráci s geodety z VGHMÚř vyprojektovala celkem čtrnáct mostů, jejich stavbu prováděly jednotky 15. ženijní brigády.

Projekčnímu týmu se při těchto pracích osvědčilo využití univerzitní laboratoře Reach-Back. Díky ní byla spolupráce s geodety Vojenského geografického a hydrometeorologického úřadu v Dobrušce i stavebním odřady ze 151., 152. a 153. ženijního praporu pružná a bezproblémová.

S pomocí při povodních mají naši ženisté již zkušenosti z předchozích let. V roce 2002 postavili v postižených oblastech naši republiky 53 mostů, o čtyři roky později další dva. Na svém kontě tak mají celkem 67 mostů, které ve vypjatých krizových situacích byly mnohdy jediným spojením s okolním světem.

Text a foto: Mgr. Zdeňka Dubová

Palubní střelci jsou nyní připraveni

Afgánistan. Nehostinná země „na konci světa“. Země, jejíž historie za posledních 200 let představuje více než cokoliv jiného učebnici válek. Přesto i tam žijí lidé. Bohužel zatím stále platí, že většina z nich umí mnohem dříve střílet ze samopalu nebo obsluhovat přenosný protiletadlový komplet, než se naučí číst. Pokud vůbec šanci navštěvovat školu dostanou. I to je jeden z důvodů, proč se v této zemi rozběhla od roku 2003 mohutná stabilizační operace ISAF (International Security Assistance Force), jejíž cílem je zajistit stabilitu a rozvoj této země.

Jedním z největších problémů Afgánistanu je nedostatečná infrastruktura, se kterou souvisí i nedostatečná dopravní síť. Pozemní komunikace měří 21 000 km, ale jen 3000 z nich má pevný povrch. A železniční „síť“ s délkou 25 km je pak spíše raritou než seriózním dopravním prostředkem. Přitom pro každou armádu v operaci představuje dopravní infrastruktura takřkajíc životodárné žíly a tepny.

Logicky se tedy nabízí použití vrtulníků. Pozemní síly Armády České republiky, již v Afgánistanu působily a působí, mají nově doplnit infrastrukturu o 4 dopravní vrtulníky Mil Mi-171Š. I přes problémy při jejich úpravě a modernizaci se neodbytně přibližuje termín jejich nasazení.

Již před několika měsíci jsem se zmiňoval o staronové profesi „palubního střelce“, která je s touto operací pevně spojená. Ačkoliv dva již proběhlé kurzy této specializace na UO měly naplnit požadavky na jejich nasazení,

další změny v Armádě České republiky, zejména v personální oblasti, si vynutily další „poptávku“ po těchto kurzech.

S ohledem na prioritu tohoto úkolu Katedra letectva ve spolupráci s Katedrou letecké a raketové techniky, Katedrou zbraní a munice a Katedrou geografie a meteorologie připravily osnovu dalších dvou běhů tohoto kurzu. Po schválení Odborem vojenského letectva se pak v měsíci říjen a listopad 2009 rozběhl III. a IV. běh Kurzu palubních střelců. Vzhledem k tomu, že jeho účastníky byly osoby, které již v předchozích funkcích působily jako létající personál, bylo možné obsah kurzu „vměstnat“ do dvou týdnů intenzivní výuky, které navíc předcházela materiálová část.

Vzhledem k tomu, že výuka v tomto kurzu probíhala paralelně s akreditovanou výukou v bakalářských a magisterských studijních programech, kladla zvýšený nárok na plánování kurzu i přípravu všech zainteresovaných vyučujících. Přesto se podařilo obojí skloubit a připravit veškerý personál, který se obou běhů kurzu zúčastnil. Velkým dílem se o tuto sku-

tečnost zasloužili i sami „palubní střelci“ svým zodpovědným a profesionálním přístupem.

V poslední části obou kurzů proběhlo přezkoušení účastníků kurzu, a protože všichni zvládli závěrečné přezkoušení bez problémů, mohl vedoucí Katedry letectva plk. gšt. Ing. Miloslav Bauer, za přítomnosti funkcionářů 23. vrtulníkové základny Přerov a zástupců Velitelství společných sil, přistoupit k předání certifikátů o absolvování teoretické části kurzu „palubního střelce“.

Závěrem zaznělo ujištění o perspektivě této profese nejen v rámci mise ISAF. Účastníci kurzu naopak poděkovali Univerzitě obrany a jejímu pedagogickému sboru za získané vědomosti obohacené o nejmodernější poznatky v oboru a v neposlední řadě i za vytvoření odpovídajícího zázemí v době kurzu. Nezbyvá jen popřát hodně štěstí při případném nasazení v misi a šťastný návrat domů.

**Text: mjr. Ing. Petr Woletz, Katedra letectva
Foto: Mgr. Zdeňka Dubová**

Podzimní aktivity EUAFA

V týdnu od 5. do 9. října 2009 proběhly pod hlavičkou Evropských leteckých akademií (EUAFA) hned dvě aktivity. Tou první, kterou organizovala naše katedra společně s katedrou Letecké a raketové techniky, byl podzimní kurz organizován pro zahraniční adepty leteckých profesí CZECHCUL 09; druhou pak setkání děkanů evropských leteckých akademií EUAFA DEENS MEETING 09.

Jde o kurz pro zahraniční studenty leteckých akademií. V týdenním zaměstnání poznávají Univerzitu obrany, útvary VzS a v odpoledních hodinách mají možnost poznat naši krásnou zemi i prostřednictvím návštěvy kulturních a přírodních míst. Letošního kurzu se účastnili zástupci ze SRN, Francie, Řecka a Dánska. Nesmíme opomenout studenty naší katedry, kteří se ujali role průvodců a „bodyguardů“ odpoledním i večerním Brnem. I tak se dá také navázat

přátelství a neformálně diskutovat o úrovni studia v jednotlivých státech. Děkujeme všem, kteří se na zdaru akce podíleli.

EUAFA DEENS MEETING 09

Druhou aktivitou v rámci EUAFA byla účast vedoucího Katedry letectva plk. gšt. Ing. Miloslava Bauera ve dnech 6. až 8. října 2009 na setkání děkanů leteckých akademií. Setkání připravila italská letecká akademie „Accademia Aeronautica“ ve městě Pozzuoli nedaleko Neapole. Plukovník Bauer zastupuje děkana v mezinárodních aktivitách, týkajících se vzdělávání leteckých profesí v rámci asociace EUAFA.

Pod Vesuvem a na dohled od ostrova Capri řešili členové organizace leteckých akademií pokračující sblížení studijních programů a další možnosti krátkodobých výměnných pobytů. Samostatnou oblastí bylo řešení vojenského Erasmu a programu EMILYO (výměny mladých důstojnických adeptů).

Text a foto: plk. gšt. Ing. Miloslav Bauer

Podzimní víkend v Budapešti

Přestože by titulek mohl na první pohled vyvolat dojem, že v tomto pošmourném a nevlídném ročním období nemohla být návštěva hlavního města Maďarska nic příjemného a zajímavého, tak následující řádky asi všechny čtenáře přesvědčí o pravém opaku.

Když v ranních hodinách třetí říjnové soboty zamířil autobus plný zaměstnanců Univerzity obrany a jejich rodinných příslušníků z parkoviště u Právnické fakulty MU na další akci pořádanou Závodním výborem ZO ČMOSA na Univerzitě obrany (ve spolupráci s Fondem kulturních a sociálních potřeb Univerzity obrany), nebylo možné přehlédnout v očích účastníků velké očekávání toho, co jim právě začínající víkend přinese. Po necelých pěti hodinách jízdy, kterou všem zpříjemňovala průvodkyně vyprávěním o zemi našich bývalých jižních sousedů, brněnská výprava úspěšně dorazila do podzimní, avšak sluncem zalité Budapešti. První část prohlídky maďarské metropole začala na budínské straně u městské citadely na návrší Gellért. Odtud se všichni vydali pěšky kolem Sochy svobody a skalní kaple k hotelu, jenž nese stejný název jako zmíněné návrší, a následně pak po Mostu svobody přes Dunaj k městské tržnici, která se nachází v samotném centru města. Návštěva tržnice, i když podle mínění většiny poměrně krátká, byla skvělou příležitostí k ochutnání některých místních specialit nebo k zakoupení typických maďarských

výrobků. Po zakoupení alespoň těch nejlakévnějších věcí vyrazili účastníci na pěší zónu – ulici Váci, kde se nachází spousta obchodů, restaurací a kaváren a také mnoho pozoruhodných budov.

Vývrcholením prvního dne byla jistě podvečerní návštěva termálních lázní Széchenyi, jež patří k největším v Evropě. Cestou do lázni bylo možné prohlédnout si, ať již z oken autobusu nebo během krátké procházky, některé významné ulice a náměstí, jako např. Andrásyho třídu nebo náměstí Hrdinů. Tříhodinový pobyt v Széchenyiho lázních, během kterého se každý mohl dle své libosti koupat a relaxo-

vat v téměř dvou desítkách bazénů a bazénků, v parních lázních a v několika saunách, však utekl velmi rychle.

Nedělní část programu začala hned po snídani odjezdem na Hradní vrch, kde se nachází celá řada pamětihodností. Nejprve průvodkyně kroky všech nasměrovala na Rybářskou baštu, odkud je jedinečný pohled na tok Dunaje s několika mosty a především na peštskou část města s rozsáhlou neogotickou budovou maďarského parlamentu. Poté následovala návštěva patrně nejpůsobivější atrakce – Labyrintu pod budínským hradem. Labyrint, který patří mezi sedm podzemních divů světa, je tvořen 1200 metrů dlouhou sítí jeskynních chodeb. V těchto chodbách, místy strašidelně nasvícených, jsou umístěny různé historické a mystické výstavy a také se zde nachází zázračný Matyášův pramen (víno z něj tekoucí se však nedoporučuje pít). K dalším památkám, jež bylo možné prohlédnout si při procházce městem s odborným výkladem, patřily například královský palác, sídlo prezidenta republiky, Matyášův chrám, řetězový most, Bazilika sv. Štěpána, synagoga v ulici Dohány (mimořádně největší synagoga v Evropě) nebo Pařížský dům.

Ponevadž již na cestě zpět do Brna bylo možné v autobuse zaslechnout velice příznivé hodnocení zájezdu, je určitě na místě poděkovat jménem všech, kteří prožili hezký víkend v maďarském hlavním městě, za dobře odvedenou práci hlavní organizátorce zájezdu Haně Ondráčkové a vyjádřit přesvědčení, že podobnou akci se podaří uspořádat i v budoucnu.

Text a foto: Miloslav Havlín

Sportovní den rektora tentokrát i ve Slavkově

Při říjnovém Sportovním dni rektora Univerzity obrany se v nabídce vedle tradičních disciplín poprvé objevil i golf. Přestože možnost vyzkoušet si tuto starobylou hru s malým míčkem mělo až čtyřicet zájemců, nakonec jich na golfové hřiště do Slavkova u Brna přijelo něco málo přes dvacet.

Hned po vystoupení z autobusu se účastníci vydali na cvičnou louku, kde je očekávali golfovní instruktoři. Ti nejprve všechny seznámili nejenom se základními pravidly vlastní hry, ale i se zásadami golfové etikety. A pak již následoval praktický nácvik na odpališti. Každý se mohl na vlastní kůži přesvědčit, že odpálení míčku (tzv. drajv) v požadovaném směru a na potřebnou vzdálenost, není vůbec tak jednoduché, jak na první pohled vypadá. Správné postavení hráče, držení hole a nezbytná koordinace pohybů je totiž skutečným uměním.

Dalším místem, kde pod odborným dohledem instruktorů probíhal nácvik golfových úderů, bylo jamkoviště. Instruktoři zde zasvěcovali do tajů tzv. patování, což je finální úder speciální holí, po kterém se má míček dokutá-

let do jamky. Na závěr dostal každý příležitost zkusit si zahrát nejméně jednu jamku na veřejném šestijamkovém hřišti, nacházejícím se v zámecké zahradě.

Po několika hodinách strávených v příjemném prostředí slavkovského golfového

areálu, se do Brna všichni vraceli bohatší o nové zážitky a jistě i přesvědčení, že golf není sport vyhrazený pouze vymezenému okruhu vyvolených.

Text a foto: Miloslav Havlín

Zlatý lev 2009 byl úspěšný

Na 18. ročníku mezinárodní střelecké soutěže „Zlatý lev 2009,“ která se konala ve dnech 23. a 24. října 2009 na střelnici AVZO v Chebu, soutěžilo 200 tříčlenných družstev.

Tři z nich reprezentovaly Univerzitu obrany ve složení: nprap. Bc. Kateřina Lustigová (11-3SL), pprap. Lucie Bijoková (11-3VM2), pprap. Jana Hroníková (11-3VM1), o.z. Ing. Vladimír Černý (POOd), o.z. Ing. Miroslav Kulíni (OdZTZ), o.z. Mgr. Radek Nedoma, pprap. Vladimír Zralý (OdZTZ), pprap. Pavel Burda (11-3VH1) a pprap. Jakub Štěrba (21-3V2).

Soutěžilo se ve střelbě z pistole (na 25 m, ve stoje, na mezinárodní pistolový terč) a samopalů (na 100 m, v kleče, terč „nekryté ležící figura s kruhy“). Družstvo mělo pro střelbu z každé zbraně 3x13 nábojů, dalekohled a 10 minut času. Do soutěže se každému započítalo 10 nejlepších zásahů z každé zbraně.

Vyhodnocení proběhlo tradičně v prostorách Ingo casina ve Františkových Lázních. Hned v první části jsme měli důvod k radosti, a to při vyhlášení výsledků jednotlivkyň v soutěži žen. Nprap. Bc. Kateřina Lus-

tigová obsadila krásné 3. místo ve střelbě ze samopalů a poté získala pohár hejtmána Karlovarského kraje za celkové vítězství mezi ženami.

Dále pokračovalo vyhlášení armádních jednotlivců, kde o.z. Mgr. Radek Nedoma získal pohár Krajského vojenského velitelství za nejlepšího příslušníka armády a putovní poháry Bundeswehru HOF za nejlepšího jednotlivce AČR.

Text a foto: pprap. Vladimír Zralý

Den vzniku samostatného československého státu

Letošní jedenadevadesáté výročí Dne vzniku samostatného československého státu si příslušníci Univerzity obrany připomněli krátkým slavnostním shromážděním, které se uskutečnilo v pondělí 26. října 2009.

Historický význam této události zrekapituloval prorektor pro vnější vztahy UO plukovník Ing. Jaroslav Průcha. Zdůraznil, že i když společný československý stát dnes již neexistuje, jeho vznik a jeho první období vývoje se nesmazatelně zapsalo do naší novodobé historie. Proto je nutné připomínat si okolnosti, které umožnily vznik Československé republiky a hledat v nich zdroj inspirace nejen pro současnost, ale i pro další budoucnost.

„Jsme nositeli a pokračovateli slavných vojenských tradic našich předků, kteří zakládali samostatný československý stát. Vysoce si ceníme a v naší práci navazujeme na hodnoty spravedlnosti, svobody, demokracie a lidských práv, na kterých oni tento stát budovali,“ uvedl na závěr svého vystoupení plukovník Průcha.

Předseda Moravskoslezského svazu vojenských táborů nucených prací - pomocných technických praporů JUDr. Bohumír Dufek připomněl důležitou roli, kterou se hráli legionáři při vzniku samostatného státu a vzpomněl svého otce – ruského legionáře a také na chvíle, kdy v době nacistické heyd-

richiády pálil doma ve svých šestnácti letech legionářskou literaturu. „Byly to skvosty, kterých je škoda. Jenomže tenkrát šlo o život,“ uzavřel své vzpomínky bývalý právník doktor Dufek.

Text a foto: Mgr. Zdeňka Dubová

Špilberk – dominanta Brna

Nad Brnem se tyčí dva pahorky, které nejsou i dvě brněnské dominanty: Petrov – katedrála sv. Pavla a Petra (n.v. 245 m) a Špilberk-hrad (295 m).

První věrohodný doklad o Brně a jeho hradu nacházíme z roku 1091 v Kosmově kronice české, kde autor připomíná tažení knížete Vratislava II. k Brnu. A další Kosmova zmínka (r. 1099) popisuje vojenskou výpravu knížete Břetislava II. proti moravským úředním knížatům Oldřichu Brněnskému a Litoldu Znojenskému. A právě místo původního raně středověkého (tzv. břetislavského) hradu v Brně je dodnes předmětem odborných sporů, i když vlastní Špilberk už „vypadl ze hry“ a zbývá tedy jen Petrov a Staré Brno. Řekněme si alespoň to, že ani na Petrově nebyl žádný pozůstatek hradu zatím nalezen. Otazníkem zůstává i Staré Brno, kde býval brod přes řeku Svratku, která meandrovala a svými rameny a rozlvy tu vytvářela mokřiska a bažiny, jež

mohly být ochranou tzv. rovinného hradu. Důkazy však opět zatím chybí!

A tak se vraťme ke hradu Špilberk, který dostal název podle stejnojmenného kopce. Poprvé se o něm dovídáme v souvislosti s r. 1278, kdy se zde konal sněm stavů Českého království. Začal se stavět patrně v raném období vlády (tehdy markraběte) Přemysla Otakara II. dokončen byl asi kolem r. 1270. Tento hrad nebyl hradem sídelním (i když časem plnil i tuto funkci), měl funkci správní a obrannou, neboť měl pro město i kraj obrovský strategický význam. Je nejvýznamnější brněnskou světskou stavbou a dominantou Brna. Jako nejstarší část byla na západní straně postavena mohutná válcová obytná věž s bránou, k níž vedla jediná přístupová cesta – od brány Veselé. Při stavbě obvodové hradby byla použita ještě románská technika velkých kamenných kvádrů řazených do vrstev. V další etapě byl ve skále vylámán hradní příkop a v 60.–70. le-

tech 13. stol. na východní straně kopce vyrostl nový „mladší“ palác s bránou, s novým příčným příkopem a mohutnou hranolovou věží. Odtud pak také vedla kratší cesta k městu. Obvod hradu byl zajištěn pláštovou zdí o síle 2,5 m. Areál hradu (o rozměru 90 m x 55 m) zaplnil celé temeno Špilberku. Dnes se k němu dostanete třemi cestami: pěší – z Husovy tř. nebo cestou mezi německou „turnhalou“ a začátkem ul. Údolní, autem pak cestou z Úvozu od křižovatky pod Žlutým kopcem. Svahy Špilberku jsou dnes zatravněny, osázeny stromy a upraveny jako park. Dříve tomu však tak nebylo: byly holé, neboť musely být přehledné a obránci museli vidět, co dělá nepřítel; ničím nesměl mít usnadněn přístup k hradu.

Text: Mgr. Jarmila Rejnušová
Kresba: Mgr. Ing. Oldřich Rejnuš

Darování krve je chvályhodné

Kapitán Ing. Martin Polášek z Katedry leteckých elektrotechnických systémů FVT Univerzity obrany se stal dárce krve poprvé ve svých osmnácti letech. Tehdy byl v prvním ročníku bývalé Vojenské akademie, když v roce 1999 zaznamenal výzvu Českého červeného kříže k dárcovství krve. Spolu s dalšími studenty se přihlásil, a tak absolvoval svou dárcovskou premiéru.

Od té doby daruje krev pravidelně, jak upřesňuje „v průměru dvakrát ročně.“ Na svém kontě má celkem 21 odběrů a po bronzoové plaketě profesora Janského, kterou obdržel po desíti odběrech, získal koncem října tohoto roku plaketu stříbrnou. K dosažení zlaté je potřebné absolvovat čtyřicet odběrů.

Martin Polášek říká, že dárcovství je pro něj samozřejmostí. Motivací nikdy nebyly peníze, svou krev vždy daroval nezištně, a jak říká „pro dobrý pocit, že může někomu pomoci.“ Zvláště, když si uvědomíme, že každý občan dostane za svůj život v průměru 4 x krevní transfúzi a 12 x preparát vyrobený z krve.

„Mám štěstí, že mi dárcovství nepůsobí žádné potíže. O to víc obdivuji ty, kteří přitom trpí, a přesto krev darují,“ přemítá Martin Polášek a dodává: „Dříve se odběry na transfúzní stanici absolvovali na základě libovolného přihlášení, dnes se tak děje na základě výzvy transfúzní stanice. Pak už je třeba podstoupit jen vstupní vyšetření těsně před odběrem, a pokud je vše v pořádku, lze krev odebrat. Rád bych doporučil všem, kteří chtějí o dárcovství uvažovat, aby se podívali na webové stránky www.cck.cz,“ radí nositel stříbrné plakety.

Počet mladých dárců na transfúzních stanicích klesá, a tak je ochota každého dobrovolníka cenná. Člověk totiž nikdy neví, kdy se může ocitnout „na seznamu krevních zadatelů“.

Text a foto: Mgr. Zdeňka Dubová

Desítky udělených medailí

Součástí oslav 91. výročí vzniku Československa bylo také udělení medaile Za službu v ozbrojených silách České republiky I. stupně 93 vojákům z povolání, II. stupně pěti vojákům a III. stupně 23 vojákům z povolání a studen-

tům Univerzity obrany. Medaile I. stupně předal osobně rektor-velitel UO brigádní generál v záloze Rudolf Urban, který vyznamenaným poděkoval za práci ve prospěch ozbrojených sil a Univerzity obrany.

BVV
Veletrhy
Brno

Veletržní okénko

Co nabízí výstaviště v prosinci

Největší vánoční prodejní akce

Na brněnském výstavišti budou od 4. do 13. prosince 2009 probíhat 33. Vánoční trhy. Jde o největší předvánoční soustředění prodejců v Brně. Souvisí s tím široký výběr dárkových předmětů od textilu, oděvů, kosmetiky a hraček po bžuterii, interiérové doplňky, knihy, sportovní potřeby a elektroniku. Důkazem úspěšnosti je statistika loňských trhů, kterých se účastnilo téměř 431 firem a prošlo jimi 61 tisíc návštěvníků. Doprovodný program zahrnuje také vystoupení známých umělců a kapel. Z mediálně známých osobností to budou autogramiády Dády Patrasové a Michala Nesvadby. Z folklóru budou zastoupeny soubory z Krakova, Bratislavy a Prahy, v rámci vánočního programu brněnského magistrátu Mosty mezi městy – Setkání měst 2009. Jižní Moravu budou reprezentovat tři soubory z Pohořelic: dětský národopisný soubor Rozmarýnek, dětská cimbálová muzika Šatava a mužácký sbor Mužáci z Pohořelic. Z Brna to budou soubory zde žijících národnostních menšin: maďarský Koris, bulharský Pirin, řecké Lyceum Rekyň, ruská Sudaruška, slovenský Púčik a rómská Čercheňa. Populární hudba bude zastoupena Petrem Nágym a Evou a Vaškem, folk Karabinou, Nešvilským krúžkem a Banjo Bandem Ivana Mládky. Novinkou

je specializovaný mikulášský program pro nejmenší s Mikulášskou nadílkou Dády Patrasové a Rej Mikulášů, andělků a čertíků s CK Špuntík, což budou soutěže a rozdávání dárků. Pro nejmenší bude opět fungovat Dětský koutek. Maminky i vystavovatelé tam budou moci umístit své ratolesti a v klidu jít nakupovat dárky. Děti se budou zaměstnávat nejenom hrami, ale v dílně Malý řemeslníček budou vyrábět vánoční ozdoby, s nimiž budou soutěžit. K vidění tak bude nejen největší výběr dárkového zboží v Brně, ale také zajímavý program.

Dr. Vít Pospíšil

Lístky na veletrh

Studenti, uvedené veletrhy můžete zdarma navštívit; jak? Nejpозději 7 dní před zahájením veletrhu (pozdější objednávky nebudou vyřízeny) si musíte u paní Jarmily Kluckové (Kounicova 65, kancelář 112 ve 3. – rektorském – patře), telefonicky na 442732 anebo e-mailem na adresu jarmila.kluckova@unob.cz – což doporučujeme – objednat jmenovité potřebný počet vstupenek. Nezapomeňte uvést hodnosti, učební skupinu a kdo si lístky přijde vyzvednout (jeden vyzvedávající maximálně 10 lístků nebo pro jednu učební skupinu).

Odkaz 17. listopadu stále aktuální

Před několika dny jsme si připomněli 91. výročí vzniku samostatného československého státu, který již ve své původní podobě neexistuje. Přesto jeho vznik bezesporu patří k významným historickým mezníkům Čechů a Slováků.

Krátce po 28. říjnu si připomínáme i jiná výročí, která se vznikem Československa zdánlivě nesouvisí. Opak je však pravdou. Před 70 lety, dne 17. listopadu, byly německými okupanty uzavřeny české vysoké školy. Následovala krutá perzekuce vysokoškoláků i ostatních obyvatel Protektorátu Čechy a Morava. Tento den byl v roce 1941 v Londýně vyhlášen Mezinárodním dnem studentstva. Připomínáme si také 20. výročí události z roku 1989, které ve svém důsledku vedly k zásadním společenským změnám v tehdejší Československu. Výročí vzniku republiky a 17. listopad 1939 a 1989 dělilo dlouhých 50 roků. Existují však mezi nimi zajímavé konsekvence.

Dne 28. října 1939 v den výročí vzniku republiky se v Praze konaly zakázané demonstrace proti německým okupantům. Po střelbě do davu demonstrantů byli smrtelně zraněni dva mladí lidé. Dělník Václav Sedláček zahynul na místě. Student medicíny Jan Opletal podlehл svému zranění 11. listopadu. Jeho pohřeb 15. listopadu přerostl v novou protinacistickou demonstraci. Okupanti využili situace a dne 17. listopadu 1939 uzavřeli české vysoké školy. Byly pozatýkány stovky studentů. Bez vyšetřování a soudu byli odvečeni do koncentračních táborů. Devět studentů bylo popraveno, mnozí se nevrátili z koncentračních táborů. Řada dalších zaplatila dlouhodobý pobyt v koncentračních táborech podloměným zdravím.

Na tyto skutečnosti reagovalo Prohlášení spojeneckých studentů ke dni 17. listopadu z roku 1941 při příležitosti vyhlášení Mezinárodního dne studentstva, v němž se uvádí: „17. listopad bude pro nás navždy dnem, kdy studentstvo celého svobodného světa uctí na svých školách nejen památku popravených československých kolegů, ale i dnem, kdy si znovu a znovu připomeneme ideály, za které tito hrdinové padli.“

Také v roce 1989, padesát let od tragických událostí z roku 1939, se staly nepovolené demonstrace proti režimu 28. října jedním z impulzů vedoucích k událostem 17. listopadu na Národní třídě. Stejně jako v roce 1939 sehráli studenti významnou úlohu. Násilí ze strany režimu proti studentům, kteří si 17. listopadu připomínali Mezinárodní den studentstva, vedlo k událostem, jež přinesly pád totalitního režimu a umožnily uskutečnění svobodných voleb po dlouhých desetiletích.

V současné době, kdy si připomínáme dvacáté výročí těchto událostí, se setkáváme s diametrálně rozdílnými názory na vývoj ve společnosti v uplynulých dvaceti letech. Světová finanční a hospodářská krize přinesla stagnaci nebo i zhoršení životní úrovně mnohých občanů. Výrazně vzrostla nezaměstnanost provázená dalšími negativními jevy. Velmi často se setkáváme s šířícími se projevy neonacismu v podobě uctívání nacistických symbolů, v projevech rasové a národnostní nesnášenlivosti i antisemitismu. Ani v této složité době bychom však neměli zapomínat na odkaz 17. listopadu

roku 1939 a také z roku 1989.

Stále aktuální jsou proto závěrečné věty Prohlášení spojeneckých studentů z roku 1941: „Mladá inteligence všech svobodných zemí skládá tím slavnostní slib do rukou svého lidu, že se vynasadí ze všech svých sil, aby hrubé fašistické násilí bylo nejen rozdrčeno, ale aby nikdy v budoucnu nemohlo být jakoukoliv formou obnoveno. Je to slib zpečetěný krví mučedníků.“

Text: doc. PhDr. František Hanzlík, CSc.

Osudové listopady

17. 11. 1938: Po demonstracích při pohřbu medika J. Opletala 15. 11. došlo v noci z 16. na 17. 11. k nacistické razii na vysokoškolských kolejích, české vysoké školy byly uzavřeny, devět studentských předáků popraveno a asi 1200 vysokoškoláků uvězněno v koncentračních táborech.

8. 11. 1939: V ten den mohl být Hitler zabit, kdyby zůstal v mnichovské pivnici o 13 minut déle a dočkal se smrti výbuchem bomby nastražené J. G. Elserem ve 21. 20 hodin. Rozpoutáním teroru a druhé světové války připravil Adolf Hitler o život desítky milionů lidí.

17. 11. 1989: Vzpomínková akce vysokoškoláků k 50. výročí 17. 11. 1939. Mnohatisícový průvod na Vyšehrad a do centra Prahy byl na Národní třídě brutálně rozehán. Počátek listopadové revoluce – přeměny totalitního režimu v demokracii.

Text: plk. v.v. doc. PhDr. Jiří Sedlák, CSc.

PROHLÁŠENÍ SPOJENECKÝCH STUDENTŮ KE DNI 17. LISTOPADU.

My, studenti Velké Británie a všech jejích dominií, Svazu Sovětských Socialistických Republik, Severní a Jižní Ameriky, Belgie, Československa, Francie, Holandska, Jugoslávie, Norska, Polska, Řecka a všech ostatních národů, stojících po boku spojenců, ve snaze vyjádřiti hlubokou úctu popraveným československým studentům, kteří první v Evropě dali podnět k masovému odporu proti nacistickým okupantům, na podzim roku 1939, prohlašujeme 17. LISTOPAD MEZINÁRODNÍM STUDENTSKÝM DNEM.

Soutěžní křížovka o super triko!

Vyluštěnou tajenku zašlete do 4. prosince 2009.
Písemně na adresu: Univerzita obrany,
Redakce Listů UO, Kounicova 65, 662 10 Brno.
Rovněž ji můžete zaslat e-mailem na adresu:
listy@unob.cz
Dva výherce odměníme věcnou cenou.
Výherci z č. 2 jsou Ladislav Dudek a Viktoria Šoltésová.

Šance
pro dva čtenáře

Podnapilý muž se vrací z hospody. Zastaví kolemjdoucího: Prosim vás, kolik boulí mám na čele? Šest. Výborně!

	NÁSTRAHY PYTLÁKA	2	SLUŽEB- NIK		CITOSL. DOVTÍPENÍ	ZNAČKA LAWRENCIA	JEDNO- DUCHÝ STROJ		1	OSMI- ČLENNÝ SOUBOR
ORGANIZ. AMERIC. STATU zkr.		▼		HORSKÝ SKŘÍTEK INZ. A REKL. AGENT. zkr.				SOUHLAS hovor. JAP. JEDN. OBJEMU	▼	
POHÁD- KOVÁ POSTAVA										
VÝŠIVKA						CHUŤ zast. ob. JM. CHAČA- TURJANA				
	SPZ JIN. HRADEC VZ. SULFIDU IRIDNEHO				AUTORSKÝ ARCH zkr. ŘÍMSKY 49			ZNAČKA TELLURU EVRO- PANKA		
ZNAČKA POKRM. TUKU				EVROPAN POHÁD- KOVÁ POSTAVA			ČÍSLOVKA POCHODNÝ ob.			
SOLMIZ. SLABIKA			KOČOVNIK R.							DRŽENÍ TELA kníž.
ZAMĚŘENÍ sloven.					SLÉZ lat. PŘÍJEMNĚ					
	SVRHNOUT	OZN. POČÍT. PAMĚTI DŘINA				KARETNÍ HRA TAŽACÍ ZAJMENO				
INICIÁLY HOKEJŮV TRENÉRA LENERA			POTŘEBA KOČÍHO NÁŠ SPI- SOVATEL				SNAD HRACÍ LIST			
UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ zdrob. expr.								SPZ LITOMĚŘICE VÝLUH		
POLSKÉ MĚSTO						HAJDY ZNOJ				
3	▶				TOK INICIÁLY ZPĚVÁKA SPÁLENÉHO					
DRUH PALMY			HANBA							
VZOREC NITRIDU TANTALU			SMRŠTĚNÍ mn. č.							ALAROD SKAT, ŠO

Po stopách československých legií (8. část)

Samara

Náš průvodce Igor Jefimov je starostlivý. Již po osmé hodině telefonuje, kde se setkáme. Když se dozvídá, že plánujeme jen pohyb po městě, uděluje nám několik důležitých rad a my po snídani vyrážíme do města. Cílem je najít místa, kde byli naši legionáři buď v boji, nebo kde zůstali nějaké památné stopy po jejich konání. Autobus opouštíme na Kujbyševském náměstí. Vydáváme se ulicí svažující se někde v dálce k řece.

Asi v polovině konečně nacházíme tehdejší Klub komunistů, kde naše dělo umlčelo kulomet umístěný na balkóně tohoto domu. Po jedné přesné ráně se uvolnila cesta našim legionářům do města.

Pokračujeme dolů a vcházíme k ústí řek Samarky a Volhy. Zdá se, že po určení všech nám dostupných popisů bojové situace, identifikujeme místo přepravy našich vojáků z protějšího břehu na náš. Určitě to bylo blíže k soutoku, tu již nebyly bažiny a je zde i mlýn, o kterém byla v bojích řeč. Poté procházíme po pravém břehu přístavem, kde se dokonce těží písek a kde obrovské jeřáby plní různým nákladem kotvící lodi u mola.

Po více než tříkilometrové „procházce“ se vracíme do městských ulic. Na ulici Frunzeho je pro nás důležitá návštěva stejnojmenného muzea. Pochopitelně, že nás zajímá, co je zde o našich legionářích. Nejdříve se však dovídáme, že Frunze byl dokonce v roce 1909 carským režimem odsouzen k smrti. No a naše „barvy“ v expozici reprezentují čtyři panely věnované spisovateli Jaroslavu Haškovi a jeho anabázi v Samaře. Součástí pěti muzejních sálů je i panoráma bitvy u Borodina z roku 1812 a audio sál, ve kterém právě „běží“ film.

Cestou městem měníme ruble. V cizích bankách, kterých je zde dost, je výměna především rychlá a bez poplatků. Všude přítomné pirožky, které se prodávají na každém rohu, nás zasýtily a my postupujeme k dalšímu cíli. Je jím Muzeum vojenské historie. Cestou je středem našeho zájmu identifikace kostela, který fotografoval před devadesáti léty Jakub Kyněra. Podle staré fotografie jej nebylo těžké najít, dokonce ani úhel záběru tehdy pořízené fotografie. Rozdíl je jen v tom, že tehdy Kyněra vyfotografoval ulici plnou našich legionářů. Dnes je tu frekventovaná křižovatka s reklamami a pouličním ruchem. Fotíme

pamětní desky na domech připomínající pobyt Jaroslava Haška.

Před muzeem, s výhledem na vodní hladinu Volhy, je obrovské sousoší věnované veliteli Čapajevovi, jehož legenda dodnes požívá velké úcty. Za vstupné 50 rublů pro cizince sledujeme období 1. a 2. sv. války až po kosmický věk. V rámci expozice dotýkající se občanské války, za kterou se Rusové dnes více či méně stydí, nacházíme opět naši spisovatelkou legendu. Ovšem zde již má Jaroslav Hašek v expozici místo menší. Avšak důležité je, že tu je! O legionářích jen zmínka mimochodem.

Z muzea se těsně před zavírací hodinou přesouváme k přístavu, jelikož v 17 hodin vyjíždíme na okružní jízdu po Volze. Již pár set metrů po výjezdu vidíme grandiózní výstavbu. Obrovské paláce, vily boháčů, hotely, kostely, perspektivy se sochami, vše zdařile zakomponované do původní nábrežní výstavby. Naše fotoaparáty pracují rychle, tu a tam nás předjede obrovská osobní či ná-

kladní loď směřující třeba do Kazaně či opačně na jih. Vítr si pohrává s ruskou vlajkou na zádi lodě, děti švitoří kolem nás, prostě pohoda pátečního odpoledne a my popijíme plzeňské za pouhých 50 rublů!

Když vplujeme do přístavu, zapadá slunce, přesto musíme do řeky. Pár temp ve vlnách nás vydatně osvěžuje. I přestože, byl den náročný, chceme tuto příjemnou atmosféru prodloužit co nejdéle. Zpět domů se tedy vydáváme pěšky. Asi tři kilometry po pláži nábreží, pak kolem Žigulevského pivovaru, kde stojí pivo 27 rublů a koupíte i uzené či sušené ryby. Až za tmy ve 21.30 hodin jsme doma. Vzápětí zvoní telefon. To Igor má starost, zda-li se nám bez jeho doprovodu něco nestalo. Narychlo povečeříme klobásu, abychom po náročném dni usnuli spravedlivým spánkem.

Text a foto: Jan Kux

